Nr. 208 Rok XXVIII
Wtorek 1 sierpnia 1923.
Należytość pocztową opłacono w gotówce.

KRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska
760

Słowo Polskie

wychodzi codziennie rano

Ceny prenumeraty:
we Lwowie
bez doręczenia do domu miesięcznie . . . . M 38 000
z dostawą do domu M 42.000
Na prowincji
z przesyłką pocztową M 42 000
Za granicą . . . . M 60.000
Numer pojedynczy we Lwowie i na prowincji
1.500 Mk

Ceny ogłoszeń:
Za 1 wiersz milimetrowy: w zwykłych ogłoszeniach 500 M., w nadesłanem i w nekrologji 1300 M., w kronice, repertuar i dział gospodarczy 2500 M., po kronice 1600 M., pod nagłówkiem na pierwszej stronie 3500 M. Paski na kolumnach tekstowych 2500 M. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach 300 M., dla poszukujących pracy 150 M. Cała strona w zwykłych ogłoszeniach 1,300.000 M. Z zastrzeżeniem miejsc 25%. Zagraniczne o 50 prc. drożej.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych należy adresować do: Redakcji Słowa Polskiego we Lwowie — Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. — Listy w sprawach przedpłaty i odbioru pisma, ogłoszenia i reklamacje uprasza się nadsyłać pod adresem Administracja Słowa Polskiego we Lwowie. — Adres dla telegr.: Słowo Polskie, Lwów, — Tel. 27. — № Konta w P. K. O. 150.660.
Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Lwów, ulica Zimorowicza 11—15.

Wydawca: Inż. Władysław Kucharski. **Redaktor naczelny Dr. Stanisław Grabski.**

Od Wydawnictwa.

Dalsza, bardzo znaczna podwyżka ceny papieru drukowego i kosztów druku, tudzież gwałtowne podrożenie w dniach ostatnich całego szeregu innych artykułów niezbędnych dla wydawnictwa zmuszają nas za innymi dziennikami lwowskimi i krakowskimi do podniesienia ceny pojedynczego egzemplarza i prenumeraty.

Począwszy od

1 sierpnia 1923 r.

kosztuje 1 egzem. **„Słowa Polskiego"**

1500 Marek

prenumerata bez dostawy **38.000 mk.**
z dostawą lub przesyłką **42.000 mk.**
prenumerata za granicą **60.000 mk.**

„Numerus clausus".

—o—

Już przed samym wyjazdem na wakacje przypomniała polska młodzież wyższych uczelni we Lwowie sprawę „numerus clausus", a głos jej znajdzie z pewnością silny oddźwięk wśród młodzieży całej Polski. Tu we Lwowie w kresowych uczelniach sprawa „numerus clausus" w konkretnej wybuchła się formie, stąd też obecnie przypomnina no jej piekące aktualność.

A przypomnienie to jest poniekąd potrzebne.

Ostatecznie sama kwestja ograniczenia produkcji obcej duchowi polskie mu inteligencji jest w opinji polskiego społeczeństwa przesądzona. Ochrona państwa narodowego przed zalewem jego górnych warstw żywiołem tylko mechanicznie z państwem związanym a przeważnie wrogo wobec niego usposobionym — stała się nietylko integralną częścią politycznego programu stronnictw tworzących obecną większość sejmową.

Całe społeczeństwo polskie bez względu na przynależność partyjną uznało konieczność wprowadzenia „numerus clausus", a tylko kierownicy skrajnych partyj polskich — przeważnie nieszczerze i bez możności narzucania tej swojej opinji na szerszej platformie — nieśmiało i niezdecydowanie próbowali przeciwstawić się powszechnej opinji.

Wiele kwestji wchodzących w program sesji sejmowej może wywoływać szerszą w społeczeństwie dyskusję i budzić niektóre wątpliwości. Niema jednak kwestji tak mocno ustalonej i przedyskutowanej w opinji publicznej, jak sprawa ograniczenia obcych żywiołów w wyższych uczelniach polskich. Dlatego też głos polskiej młodzieży uważać należy nie jako oderwany wyraz pewnego zniecierpliwienia porywczych — prawem młodości — żywiołów, ale za rezultat powszechnego zaniepokojenia, by w kolejce bezsprzecznie bardzo ważnych spraw potrzeba uregulowania stosunków na wyższych w Polsce uczelniach nie została odsunięta na dalszy plan.

Zbliża się tymczasem nowy rok szkolny, za dwa miesiące staną otworem wrota wyższych uczelni, a wtedy ...trudno będzie wykazać, że połowiczne i tymczasowe załatwienie tej sprawy jest wystarczające. Wreszcie społeczeństwo i jego reprezentanci muszą dbać o to, by sprawa, dojrzała do załatwienia w drodze ustawodawczej, nie schodziła na teren prywatnej inicjatywy młodzieży i tak samo czującego społeczeństwa polskiego bo w ten sposób tworzyłyby się tylko niepożądane w praworządnem państwie precedensy.

Zniecierpliwienie młodzieży jest zrozumiałe. Winna jednak pamiętać młodzież polska o tem, że sprawa „numerus clausus" jest nietylko jej postulatem, ale całego społeczeństwa, że wszedłszy w program tworzącej rząd polskiej większości sejmowej — musi być w myśl woli polskiego społeczeństwa załatwioną.

Dobrze natomiast jest, że młodzież akademicka zabrała głos w tej sprawie, a Rząd i Sejm zrozumieją go niewątpliwie jako konieczność przyspieszenia ustawodawczego załatwienia tej sprawy ważnego postulatu.

Tad. Opoka.

—o—

Konferencja w Sinaja.

Sinaja (PAT.) 30 lipca. Najważniejszym przedmiotem dzisiejszych obrad konferencji była sprawa zniesienia prawa zastawu ciążącego na węgierskim majątku państwowym. Zgodzono się na to, aby użyć Węgrom w ich obecnej trudnej sytuacji pod warunkiem, że Węgrzy nie użyją otrzymanych kredytów na zbrojenia ani na propagandę irredentystyczną. Zdaniem konferencji Węgry nie rozbroiły się jeszcze całkowicie a rząd węgierski okazał się niezdolnym do zapobieżenia działalności zrzeszeń irredentystycznych ożywionych ideą rewanżu i agitujących przeciw państwom sąsiednim. W sprawie tej konferencja określiła gwarancje, jakich się należy domagać od Węgier. W stosunku do Bułgarji stwierdzono, że dopóki nowy rząd będzie dotrzymywał przyjętych zobowiązań niema powodu do niekontynuowania dobrych stosunków sąsiedzkich.

Wiedeń. (PAT.) „N. Fr. Presse" z Sinaja. W kołach konferencji państw Małej Ententy wywołała wielkie wrażenie wiadomość z Aten, że poseł grecki w Bukareszcie otrzymał polecenie poruszenia z Ninczicem i Ducą sprawy utworzenia nowego Związku bałkańskiego Jugosławji, Rumunji i Grecji. Blok ten byłby niezależny od Małej Ententy, gdyż byłby pomyślany w ramach traktatu w Neuilly. Podobnie, jak zdaniem Małej Ententy jest troszczyć się o wypełnienie traktatu w Trianon i o utrzymanie pokoju w Europie środkowej, tak samo zadaniem nowego rządu byłoby pilnować wypełnienia traktatu w Neuilly i dbać o utrzymanie pokoju na Bałkanach.

(Potwierdzenie powyższej wiadomości z innego źródła nie otrzymaliśmy.)

Sinaja. (PAT.) W ciągu dnia dzisiejszego odbyły się szczegółowe obrady trzech ministrów spraw zagr. We wszystkich punktach osiągnięto pełne porozumienie. Powzięto też po zbadaniu prośby rządu węgierskiego o rewizję w sprawie praw zastawu stosowną uchwałę. Konferencja zajmowała się dalej kwestją porządku dziennego przyszłego posiedzenia Ligi Narodów. W tej sprawie osiągnięto również zupełne porozumienie. Ponadto zbadała konferencja rozmaite sprawy polityczne i gospodarcze, mające znaczenie dla Małej Ententy oraz dla stosunku do mocarstw zaprzyjaźnionych.

—x—

Wiedeń. (PAT.) „N. Fr. Presse" z Sinaja: Reprezentant rządu angorskiego w Bukareszcie oświadczył dziennikarzom, iż Turcja jest pokojowo usposobiona i pragnie utrzymać z mała ententą jak najlepsze stosunki. Rozbrojenie Turcji nastąpi po ratyfikacji stosownie do postanowień układu.

Szczegóły odpowiedzi francuskiej.

Londyn. (AW.) „Times" dowiadują się, że odpowiedź francuska poruszy problemy, na które rząd angielski będzie musiał dać bezpośrednią odpowiedź. Między innymi Francja wysunie kwestję długów międzysojuszniczych. Odpowiedź francuska umożliwi premierowi Baldwinowi złożenie deklaracji w Izbie Gmin. Dziennik nie sądzi jednak, aby odpowiedź rządu angielskiego pociągnęła za sobą wygotowanie natychmiastowe wspólnej odpowiedzi do Niemiec.

Londyn. (AW.) Tygodnik „Outlek" podaje bliższe szczegóły, tyczące się odpowiedzi francuskiej na memorjał angielski. Odpowiedź francuska ma rzekomo zawierać 4 punkty. 1. Zupełne zaniechanie biernego oporu przed nawiązaniem rokowań pośrednich i bezpośrednich, 2. ewakuacja Z. Ruhr nastąpi całkowicie dopiero po spłaceniu ostatniej raty długu niemieckiego, 3. ogólna suma odszkodowań nie zostanie ustalona w sposób ostateczny, 4. kategoryczny sprzeciw przeciwko udziałowi przedstawicieli państw neutralnych w komisji rzeczoznawców.

Paryż. (PAT.) Ambasadorowie Francji i Belgji wręczyli dziś w Foreign Office odpowiedzi swoich rządów. Oba rządy zgodziły się na poczynienie wzajemnie proponowanych zmian w tekstach odpowiedzi.

Przed dymisją dr. Cuno.

Wiedeń (PAT.) „Der Morgen" donosi z Berlina: W kołach parlamentarnych słychać, że nie da się już uniknąć ustąpienia gabinetu Cuno. Partja socjalno-demokratyczna wypowiedziała się za wstąpieniem do wielkiej koalicji rządowej. Przeciw wstąpieniu wypowiedziała się tylko mała grupka zwolenników byłego posła komunistycznego Lewy'ego.

Z DNIA.

STOSUNEK POLSKI DO LIGI NARODÓW.

Warszawa. (AW.) Senator Koskowski, omawiając w „Kurjerze Warsz." stosunek Polski do Ligi Narodów stwierdza, iż do tej pory stosunek ten posiada niewłaściwy charakter. Mianowicie Polska zamiast czynnej i równorzędnej współpracy w Lidze Narodów na równi z innymi państwami posiada właściwie charakter petenta. Stan taki jest niedopuszczalny na dalszą metę. Zważywszy, iż w przyszłości wejdą do Ligi Narodów Niemcy i Rosja, Polska musi doprowadzić do tego, aby stać się pierwej od nich przystąpienia współpracowniczką Ligi Narodów.

UKŁAD BYTOMSKI.

Warszawa. (Tel. wł.) 30 lipca. Dnia 10 bm. w Bytomiu podpisano układ polsko-niemiecki, będący wynikiem zobowiązań w sprawie ruchu granicznego kolejowego i osobowego. Poglądy rządu polskiego i niemieckiego na interpretację konwencji Genewskiej były rozbieżne, układ zaś bytomski, podpisany przez p. Zygmunta Seydę i dr. Schendiego rozbieżności te usunął.

PO WYKRYCIU „JACZEJKI" BOLSZEWICKIEJ W WARSZAWIE.

Warszawa. (Tel. wł.) 30 lipca. Śledztwo w sprawie wykrytej 25 bm. jaczejki komunistycznej w Warszawie dostarczyło władzom bezpieczeństwa publicznego obfitego materjału, pozwalającego na zorjentowanie się w akcji komunistycznej, prowadzonej w Polsce z dużym nakładem pieniężnym przez specjalnych wysłanników Moskwy. Dotąd aresztowano 20 osób z tego połowę żydów. 12 osób uwolniono bądź za kaucją, bądź za zobowiązaniem; reszte uwolniono.

Dotychczasowy wynik śledztwa, którego szczegóły z łatwo zrozumiałych powodów trzymane są w tajemnicy, ujawnia, że główna jaczejka w Warszawie miała swoje ekspozytury we wszystkich miastach wojewódzkich i większych centrach robotniczych.

ZŁOTY POLSKI = 25.000 MKP.

Warszawa. (PAT.) P. minister skarbu ustanowił cenę emisyjną 6 prc. bonów skarbowych I. A. I. B. I. C. I. D. na 25000 marek za jeden złoty. Nowo ustalona cena emisyjna obowiązuje z dniem 30 lipca br.

PODWYŻKA OPŁAT PASZPORTOWYCH.

Warszawa. (AW.) Minister spraw wewnętrznych Kiernik wydał rozporządzenie na mocy którego opłaty paszportowe zostały podwyższone z dniem 27 bm. w następującej wysokości: Opłata za paszport zagraniczny jednorazowy pół miljona marek, paszport wielokrotny 1 miljon, pozwolenia na powrotny wyjazd 150000. Wiza dla cudzoziemców jednorazowo 150000, wiza dla cudzoziemców wielokrotna Mk 1500000.

Francja i Czechy.

Z powodu podróży p. Benesza na zachód, kreśli p. K. Smogorzewski w „Gaz. Warszawskiej" następujące uwagi, poświęcone stosunkom francusko-czeskim.

Prasa francuska powitała p. Benesza dość dyskretnie: żadnych panegiryków, ale też i żadnych złośliwości. Oprócz dwukrotnej wizyty u p. Poincare'go p. Benesz złożył też wizytę p. Millerand'owi (15 lipca), któremu wręczył wielki krzyż Białego Lwa. W rozmowach swych z francuskimi mężami stanu p. Benesz omówił przyszłość stosunków francusko-czeskich w obecności francuskiego generała Mittelhauser'a, szefa sztabu armji czesko-słowackiej, który w tym celu specjalnie przyleciał z Pragi aeroplanem. Wątpliwą przecież jest rzeczą, aby z okazji wizyty Prezydenta Masaryka podpisana została konwencja wojskowa francusko-czeska, o której mówi się oddawna. P. Benesz zapewniał, że osobiście jest jej zwolennikiem, ale obecny parlament czeski, wobec wielkiej ilości przedstawicieli mniejszości narodowych i socjalistów, na taką konwencję się nie zgodzi. Tak rzecze p. Benesz. Trzebaby zatem czekać następnych wyborów, które dla socjalistów będą rzekomo porażką. Zwycięsko zaś z nich wyjdą czescy agrarjusze i stronnictwa umiarkowane, co pozwoli na stworzenie w przyszłym parlamencie praskim większości rządowej bez socjalistów. Gorąco tego sąsiadom naszym życzymy i mamy nadzieję, że taka wewnętrzna w Czechosłowacji zmiana będzie miała wpływ dobroczynny i na stosunki czesko-polskie, albowiem przyjaźni polsko-czeskiej — więcej: sojuszu — napewno nie zrealizują Tuszary i Wintery z Daszyńskimi i Perlami.

Narazie jednak jest inaczej. Więc kiedy współpracownik „Figara" (18. 7.) p. Alfred Mallet, zapytał p. Benesza, czy według niego układ francusko-czeski ma być tylko „ekonomiczny", otrzymał następującą odpowiedź:

— Mogę Panu w każdym razie powiedzieć, że byłem, jestem i pozostanę zwolennikiem całkowitego wykonania traktatów...

W dziedzinie stosunków handlowych francusko-czeskich, nie udało się panu Beneszowi zdziałać wiele. Klauzuli największego uprzywilejowania — której Francuzi nikomu nie dają, albowiem nie zgodne jest to z ich polityką protekcjonizmu celnego, a którą jednak przyznali Czechosłowacji w październiku 1920 r. — Francja w konwencji handlowej czesko - francuskiej utrzymać nie chce. Przedewszystkiem dlatego, że się to Francji wcale nie opłaca: w roku zeszłym Czechosłowacja sprowadziła towarów francuskich zaledwie za 40 miljonów franków, ale jednocześnie na rynek francuski przywiozła ich za 300 miljonów. Dla tego to Francja wypowiedziała konwencję handlową z Czechosłowacją i tylko na usilne prośby p. Benesza (już poraz trzeci) konwencja została przedłużona ale tylko do 31 sierpnia. Termin ten jest zdaje się ostateczny i do tego czasu zawarta zostanie konwencja nowa.

Zręcznem posunięciem ze strony p. Benesza było podpisanie z lordem Curzonem (14 lipca) traktatu handlowego angielsko-czeskiego właśnie na podstawie klauzuli największego uprzywilejowania opartego. Francuzów to jednak niewzruszy, albowiem wiedzą oni doskonale, że polityka celna W. Brytanji na podstawie największego uprzywilejowania się opiera.

Podczas pobytu swego w Belgji konferował także p. Benesz z pp. Theunisem i Jasparem w sprawie ewentualnego podpisania traktatu handlowego czesko-belgijskiego. Chodzi o to bardzo Czechom, albowiem Belgowie, aby się uchronić przed konkurencją czeską — oba kraje produkują mniej więcej te same artykuły — podnieśli znacznie cła na import z Czechosłowacji.

Co do Jaworzyny, to pan Benesz zachowywał w tej sprawie ogromną dyskrecję i na pytania dziennikarzy odpowiadał: „Wolę o tem nie mówić: po co dolewać oliwy do ognia?" („Figaro" z 18. 7.). Nie ulega jednak wątpliwości, że zarówno w Paryżu, jak i w Londynie p. Benesz sprawę Jaworzyny poruszył. Wykazywał, że zatwierdzenie decyzji Komisji Delimitacyjnej z dnia 25 września z. r. jest niezgodne z poprzedniemi decyzjami Konferencji Ambasadorów i że w razie, gdyby Konferencja jednak decyzję tą zatwierdziła, to Czechosłowacja jej wartość zakwestjonuje i spór przedłoży Stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze. Rozumie jednak p. Benesz, że jakoś wybrnąć musi z impasu i wobec tego wentylował tu dziwaczne bardzo załatwienie sprawy polegające na utrzymaniu granicy z 28 lipca 1920 r. oraz na „wynajęciu" Polsce przyznanej jej przez Komisję części Jaworzyny na lat 99... Polska ze swej strony gotuje się do wysłania Konferencji Ambasadorów nowej noty w sprawie Jaworzyny. Nota wysłana zostanie po uprzedniem porozumieniu się posła Zamoyskiego z p. Poincare'm. O ile można sądzić ze skąpych bardzo informacyj jakie mogłem w tej sprawie zebrać w kołach urzędowych francuskich, to nie wydaje się, aby decyzja w sprawie Jaworzyny zapadła przed podróżą Prezydenta Masaryka do Francji i do Brytanji (październik).

Nakoniec rzecz najważniejsza: głównym istotnym celem podróży p. Benesza na zachód było wyrobienie sobie europejskiej pozycji, odświeżenie swego autorytetu i dodanie sobie nowego blasku, aby w Sinaji stać się jedynym kandydatem możliwym Małej Ententy do Rady Ligi Narodów. Po to urządzony został huczek dokoła rzekomego pośrednictwa p. Benesza pomiędzy Paryżem i Londynem, huczek, który wywarł wrażenie w obu stolicach dla p. Benesza niekorzystne, może nawet niekorzystniejsze nad Tamizą niż nad Sekwaną, gdzie sytuacja geograficzna Czechosłowacji zawsze umysły polityczne fascynuje. W Londynie, gdzie p. Benesz zagadał o pożyczkę — miano mu powiedzieć nawet tak: „Dobrze, ale niech pan się nie miesza do sprawy odszkodowań..."

Z Rzeszy Niemieckiej.

Dymisja prezesa Banku Rzeszy. — Nowe rozruchy na Śląsku niemieckim. — Zaburzenia komunistyczne i głodowe. — Ruch pacyfistyczny w Niemczech

Berlin. (AW.) Według ostatnich wiadomości prezydent Banku Rzeszy Havenstein wniósł podanie o zwolnienie go z obowiązków z dniem 1 września br. Prośba miała być przyjęta.

Berlin. (AW.) Według nadeszłych wiadomości z Wrocławia, sytuacja na całym Śląsku niemieckim zaczyna przechodzić ponowny kryzys. Prezydent Rejencji wznowił zakaz odbywania zgromadzeń. Sytuacja daje o tyle powód do obaw, iż strajkujący robotnicy łączą się z bandami rozwiązanych organizacji samoobronnych, które znów dopuściły się szeregu rabunków.

Berlin. (PAT.) Wedle doniesień jakie nadeszły do godziny 20-tej całe wczorajsze popołudnie upłynęło spokojnie. Także w Zagłębiu Ruhry i Nadrenji nie przyszło do demonstracji i nie zakłócono spokoju. Również w Bawarji dzień przeszedł spokojnie.

Monachjum. (PAT.) Niedziela przeszła w Monachjum spokojnie. Planowana przez komunistów demonstracja w Oberwiesenfeld nie doszła do skutku.

Wiedeń. (PAT.) „Der Morgen" donosi z Neuruppin koło Poczdamu zebrał się w sobotę po południu na rynku wielki tłum, który domagał się od rządu poczynienia kroków przeciw drożyźnie. W związku z tą demonstracją splondrowano wiele sklepów z żywnością. Po zgromadzeniu urządzonem przez partję komunistyczną ruszył tłum złożony z około 5.000 przed więzienie i domagał się wypuszczenia więźniów politycznych. Funkcjonarjusze więzienni zatarasowali bramę i wezwali telefonicznie pomocy policji. Przed więzieniem przyszło tymczasem do starcia i około godz. 11-tej rano tłum przypuścił szturm do budynku. Policja dała najpierw ognia w powietrze dla przestrogi, a następnie oddała salwę do tłumu. Dwaj mężczyźni zabici, a 7 ciężko rannych, których przewieziono do szpitala. Wielką liczbę lekko rannych opatrzyli lekarze prywatni. 15 osób aresztowano i odprowadzono do więzienia. W ciągu dnia zmarło jeszcze trzy osoby z pośród ciężko rannych. O północy przybyły oddziały policji z Poczdamu, które obsadziły więzienie i budynki publiczne.

Wiedeń. (PAT.) Sonn- und Montagszeitung z Berlina: Socjalni demokraci w myśl wydanego hasła nie brali nigdzie udziału we wczorajszych demonstracjach. Na zgromadzeniach komunistycznym mówcy żądają ustąpienia gabinetu Cuno i wprowadzenia dyktatury proletarjatu. Zachwalali oni poparcie Rosji na wypadek wprowadzenia dyktatury proletarjatu, oświadczając nawet, że Rosja, która obecnie zaopatruje już w zboże robotników Zagłębia Ruhry, po wprowadzeniu dyktatury proletarjatu w Niemczech zaopatrywać będzie całe Niemcy w chleb.

Wiedeń. (PAT.) Pacyfiści urządzili wczoraj przed ratuszem wielką manifestację pod hasłem niedopuszczenia więcej do wybuchu wojny. Następnie urządzili pochód ulicami miasta. Pod Burgteatrem przyszło do starcia z 40 nacjonalistami, którzy śpiewali Wacht am Rein i inne pieśni narodowe. Wywołało to wielkie rozgoryczenie u manifestantów, którzy rzucili się na nacjonalistów. Walczących rozdzieliła policja, która znalazła u nacjonalistów kilka rewolwerów i laski gumowe.

O kontrolę finansową nad Niemcami.

Wiedeń. (AW.) „N. Fr. Presse" donosi z Londynu, iż katastrofa marki niemieckiej wywołała pesymistyczne nastroje nietylko w warstwach politycznych i finansowych, ale i w szerokich kołach społeczeństwa angielskiego. Powoli zyskuje sobie zwolenników twierdzenie, iż tylko kontrola niemieckich finansów zdoła uratować Niemcy od katastrofy. Podnoszą się nawet głosy o konieczności natychmiastowego utworzenia takiej kontroli, jeszcze przed stwierdzeniem zdolności płatniczej Niemiec. W rządowych kołach zdają sobie jednak sprawę, że w obecnych warunkach nie można tego uczynić.

Londyn. (AW.) Według „Palle Mall Gazette" premjer Baldwin wygłosi we wtorek lub we środę mowę polityczną w Izbie gmin, w której poruszy głównie zagadnienie reparacji.

Z Zagłębia Ruhry.

Dortmund. (AW.) Wolf donosi: Wobec tego, że dyrektor Banku Rzeszy w Dortmund nie wypłacił władzom okupacyjnym kontrybucji w sumie 60 miljardów marek, wydalony został wraz z drugim dyrektorem z terytorjum Z. Ruhry.

Machinacja Stinnesa w Polsce.

„Berliner Tageblatt" podaje następujące informacje ze strony polskiej, zamieszczone w „Neuve Rotterdamsche Courant". W ugrupowaniu przedsiębiorstw polskiej części Górnego Śląska zachodzą zmiany w związku z postępującą trustyzacją przemysłu niemieckiego. O dążeniach kapitału angielskiego i francuskiego do uzyskania przewagi w przedsiębiorstwach górnośląskich znacznie mniej teraz słychać. Punkt ciężkości, zdaje się, przesunął się do Wiednia. Tymczasem pertraktacje z wiedeńskim bankierem Boselem o przejęcie większości akcyj Katowickiej Górniczej S. A. zostały przerwane wskutek wystąpienia grupy Stinnesa, która zakupiła większość tych akcyj oraz Huty Bismarka i droga wymiany związała te przedsiębiorstwa z Hutą Królewską i Laury. Ta ostatnia znajduje się pod kontrolą austrjacko-czeskosłowackiego koncernu Bosel-Weinmann, na który Stinnes uzyskał wpływ przez powyższą wymianę akcyj. Jest to tem ważniejsze, że czeska fabryka broni Skoda w Pilznie znajduje się pod wpływem Bosela-Weinmanna, a równocześnie związana jest ze znaną firmą francuską Schneider-Creusot. Niedawno Stinnes przez wymianę udziałów górnośląskich na akcje „Alpinen Montan-Gesellschaft" (których większość posiada) stworzył sobie dla tego ostatniego podstawę węglową i koksową, której brak zmusił przedtem Towarzystwo do zgaszenia części pieców. Obecnie dąży Stinnes do opanowania trzeciego wielkiego przedsiębiorstwa górnośląskiego, „Oberschlesische Eisenbahnbedarfs A.-G.". Pozatem przedstawiciele Stinnesa starają się na wielką skalę opanować kapitał tych towarzystw zagranicznych, które eksploatując bogactwa mineralne górnośląskie, ze względu na swą uprzywilejowaną przynależność państwową nie podlegają ich drak pewnym przepisom traktatu wersalskiego.

W ten sposób przemysł górnośląski byłby opanowany przez towarzystwa węgierskie, czeskie, austrjackie i inne, których kapitał znajduje się w rękach Stinnesa. Ekspansja Stinnesa nie ogranicza się jednak do Śląska. Ostatnio rozszerzył on swe zamiary również na Łódź. Niebezpieczeństwo grożące Polsce ze strony koncernu Stinnesa, zmusza rząd polski — konkluduje autor uwag — do zastosowania środków zapobiegawczych. Komitet ekonomiczny rady ministrów, dodaje „Berl. Tagebl.", rozważyć ma, jakie kroki poczynić należy przeciwko inwazji kapitału niemieckiego, zwłaszcza grupy Stinnesa. Prawdopodobnie uprawnienia rządu względem towarzystw akcyjnych w Polsce zostaną w drodze ustawodawczej rozszerzone.

MOSKALE SKONFISKOWALI OKRĘT NIEMIECKI.

Berlin. (AW.) Donoszą tutaj z Moskwy, iż na skutek rozporządzenia centralnych władz sowieckich skonfiskowano niemiecki parowiec „Mercur", znajdujący się w Archangielsku. Władze sowieckie tłumaczą to tem, że statek w czasie wojny skonfiskowany przez aljantów, został wcielony do rosyjskiej floty ochotniczej na Morzu Czarnem. Prasa niemiecka wyraża oburzenie z powodu konfiskaty, dopatrując się w niej pogwałcenia traktatu rapalskiego.

ROSJA PODPISUJE KONWENCJE W SPRAWIE CIEŚNIN.

Rzym. (PAT.) Pełnomocny przedstawiciel rządu sowieckiego upoważniony został do podpisania w Rzymie konwencji w sprawie cieśnin. Wedle poprzedniego projektu podpisanie miało nastąpić w Konstantynopolu.

BUŁGARJA NIE MYŚLI O WOJNIE.

Sofja. (PAT.) W wielkiej mowie politycznej, wygłoszonej w Warnie, przedstawił Czankow program rządu. Zaprzeczył on, jakoby nowy rząd przyszedł do steru tylko dlatego, by podjąć pla nrewanżu. Rząd ten opiera swą politykę na lojalnem dotrzymaniu zobowiązań. W Bułgarji nikt nie myśli o wojnie.

Londyn. (PAT.) Wedle Exchange w Waszyngtonie i 2.500 miastach 54-ch stanów odbyły się zgromadzenia propagandystyczne pod hasłem niedopuszczenia już nigdzie do wojny.

Co słychać w Sejmie?

—o—

(Rozmowa z marszałkiem Ratajem).

Jak długo będzie obradował Sejm i nad czem? Sprawa ustawy o poborach urzędników. Wypadki w Sejmie a my. Poprawa waluty.

Jak wiadomo przez dwa ubiegłe dni bawił we Lwowie marszałek Sejmu p. Rataj, który przyjechał do Lwowa w sprawach familijnych i był tak zajęty, że piszącemu te słowa udało się złapać chwilkę rozmowy z p. marszałkiem dopiero na dworcu podczas odjazdu szanownego gościa. Owóż na pierwsze pytanie, jakie się z natury rzeczy wysunęło o programie prac Sejmu, odpowiedział p. Rataj, że obrady Sejmu będą trwały przez obecny tydzień i kto wie, czy nie zahaczą o jakie dwa dni przyszłego tygodnia. Zależne to od okoliczności, jak daleko postąpią prace komisji.

— No zapewne zapyta pan, co na porządku dziennym?

— A właśnie!

— Owóż po trzecich czytaniach uchwalonych już ustaw, musimy załatwić podatek majątkowy, a później proworzorjum budżetowe.

—Panie marszałku, jakie jest pana zdanie o ustawie o uposażeniu urzędników, bo w tych sferach panuje rozgoryczenie na prawicę.

— Ja nie jestem prawicą ale cały Sejm i w tej mierze nie mogę panu dać wyjaśnień.

Zwróciłem się zatem z tem zapytaniem do posła Mączyńskiego który właśnie z wielką grupą posłów odjeżdżał tym samym pociągiem.

Co do uposażenia urzędników, rząd obecnie dał więcej, niż mógł dać. Rząd Sikorskiego miał dać 7 prc. podwyżki ogólnych wydatków a my dali 15 prc na emerytów rząd poprzedni proponował 12 prc. podwyżki ogólnych wydatków a my daliśmy 350 prc. Zresztą regulacja będzie następowała co pół roku. Co do reformy ustawy o ochronie lokatorów, czem się urzędnicy tak niepokoją, to mogę pana zapewnić, że gdyby nastąpiła podwyżka czynszów, urzędnicy otrzymają tę podwyżkę i wcale tej reformy nie odczują.

— Panie marszałku, rzekłem zwracając się do p. Rataja pytanie to nie dotyczy już prawicy ale czy sądzi p. marszałek, że niepokoje w Niemczech odbiją się na nas.

— Bezwątpienia. Trudno przypuścić, gdy u sąsiada o miedzę gore, by to nas nie dotknęło. Mogę jednak upewnić pana, że u najskrajniejszych naszych polityków, jeżeli tacy wogóle istnieją (?) panuje usposobienie pokojowe . I jakkolwiek musimy być czujni na te wypadki, jestem zdania że nikomu nie przyjdzie nawet na myśl, aby się mieszać do nich.

— Czy Sejm zajmie się poprawą waluty?

My bez przerwy nad tem pracujemy. Sądzę, że z chwilą uchwalenia podatku majątkowego, gdy kasy skarbowe zaczną się napełniać, gdy nastąpi równowaga budżetowa, musi to wpłynąć na poprawę waluty. Jest to kwestja miesięcy a nawet tygodni.

— A jaka jest opinja p. marszałka w tej kwestji?

—Panie kochany, ja nie mogę i z zasady nie udzielam interwiewów politycznych.

Wtem odezwała się trąbka, pociąg ruszył, a marszałek odjechał, żegnany przez reprezentantów władz. sz.

NADESŁANE

Dam całe utrzymanie rodzinie wraz z mieszkaniem,

w miejscu kąpielowym na przeciąg 4—6 tygodni za odnajęcie mieszkania 2—3—4 pokoji, kuchnią i łazienką. Wiadomość **Maniszewski** Rynek 45 (Hurtownia tekstylna). 4613

HARRY PEEL

Nowość! Dwie (2) serje **naraz** 11 aktów
Największa atrakcja sezonu
Znikający Dom
Senzacyjny dramat w 11 aktach,
I. Zaginiona kolja. II. Kaprys miliarderki.
4607n

Lewica sabotuje podatek majątkowy.

Warszawa. (Tel. wł.) 30 lipca Przeciągania i sabotowanie prac komisji skarbowej nad podatkiem majątkowym jest konsekwentnie przeprowadzane przez klub bloku opozycji. Po próbie odroczenia obrad pod płaszczykiem dyskusji nad expose ministra skarbu, zakończonej ostentacyjnem wyjściem z sali Wyzwolenia, socjaliści chcieli przeforsować odroczenie obrad na jesień jednakże zespół rządowy ostro się temu sprzeciwił, przeprowadzając uchwałę, iż mimo długie i żmudne plenarne posiedzenia Sejmu, komisja skarbowa będzie pracowała w noce, w dnie zaś świąteczne przez cały dzień.

Szczególnie sabotującemi tendencjami odznacza się p. Diamand, który niesłychanie skrupulatnie rozrząsa każde poszczególne zdanie przepisów ustawy Postawił on między innemi tak daleko idące żądanie, ażeby nawet drobne poprawki redakcyjne proponowane przez referenta były uprzednio na piśmie każdemu posłowi komunikowane.

Niemniej charakterystycznem jest stanowisko Wyzwolenia, które oświadczyło „całą duszą“ ofiarną gotowość, do przyjścia z pomocą skarbowi państwa pod tym jednak warunkiem, by podatek majątkowy nie dotknął ludzi, posiadających mniej niż 15000 franków złotych majątku. Natomiast z obliczenia wypada że 10-cio morgowe gospodarstwo może zapłacić podatek ze sprzedaży 6 fr. rocznie.

Z uznaniem należy podkreślić stanowisko przedstawicieli Piasta, którzy nazwali rzekomą obronę włościaństwa przez Wyzwolenie demagogją i stwierdzili, że większość włościan polskich nie zarażonych demagogją jest gotowa ponieść ofiarę dla skarbu państwa, w formie podatku majątkowego.

Tendencja lewicy do sabotażu przejawiła się jaskrawo w wniosku socjalistów o reasumpcję uchwalonego już art. 1. zasadniczo określającego sumę podatku na miljard franków w złocie. Pragnęli oni rozpocząć nad tym artykułem dyskusję na nowo, jednak wniosek ten zgłoszony przez p. Diamanda odrzucono.

—o—

Z komisji skarbowej.

Warszawa. (PAT.) Komisja skarbowa rozpatrzyła szereg kolejnych artykułów projektu o podatku majątkowym. Odroczono artykuły: 1. art. 3, p. 3, dotyczący najwyższej wolnej od podatku kwoty. Według projektu rządowego kwota ta ma wynosić 2000 fr. złotych, p. Diamand zaproponował 5000 fr. zł., p. Łypacewicz 15000 fr. zł.;

2. art. 8 i 9 (sposób ustalania majątku i skali podatkowej);

3. art. 26 (forma zeznań do podatku majątkowego);

4. art. 58 do 67 (forma uiszczania podatku).

Referent p. Wierzbicki zaproponował, aby osobom, co do których zastosowano ustawę z grudnia 1921 o przejęciu ziemi na kresach przez państwo, przyznać odroczenie zapłaty podatku do czasu uiszczenia przez państwo należności za przejęte grunta.

P. Łypacewicz zgłosił wniosek pośredni, aby odroczenie proponowane przez referenta dotyczyło tej części podatku, która przypada na przyjęte majątki.

Dłuższą dyskusję wywołała sprawa podatku gruntowego, inwentarzowego i przemysłowego. Projekt rządowy przewiduje w art. 8 osobne szacowanie gruntów a osobne budynków wraz z inwentarzem.

P. Jaroszyński proponował ustalenie wartości budynków iinwentarza w stosunku do wartości gruntów.

P. Kwiatkowski przychyla się do projektu rządowego.

Co do szacowania majątków przedsiębiorstw przemysłowych projekt rządowy przewiduje aby za podstawę oceny przyjąć bilansową kwotę odpowiednio przewartościowaną w związku z kursem pieniądza.

Pp. Daimand i Kwiatkowski byli za tem, aby przy ustalaniu tego podatku brać za podstawę kapitał akcyjny z uwzględnieniem giełdowego kursu akcji.

Na wieczornem posiedzeniu przyjęto artykuły 68—90 iukończono w ten sposób drugie czytanie projektu ustawy. Artykuł 68, 88 postanowiono odłożyć do czasu załatwienia art. 8, 9 i 26. Następne posiedzenie komisji budżetowej odbędzie się jutro wieczorem.

W sprawie połączenia obszarów dworskich z gminami.

Warszawa (PAT.) Po zasięgnięciu opinji interesowanych ministerstw wydało ministerstwo spr. wewn. następujące rozporządzenie w przedmiocie wykonania ustawy z 26 lipca 1919 o połączeniu obszarów dworskich z gminami obowiązującej na terenie byłej Galicji: Posiadłości ziemskie wyłączone dotychczas na zasadzie ustawy z 12 sierpnia 1866 r. ze związku gminnego jako odrębne obszary dworskie wchodzą wskutek wcielenia dokonanego art. 1-szym ustawy z 26 lipca 1919 r. do związku gminy miejscowej, która stanowiła z tymi posiadłościami jedną gminę katastralną. Od chwili połączenia gminy miejscowej z wcielonymi do niej obszarami dworskimi tworzy ona jedną jednostkę administracyjną. Posiadłości tabularne stanowiące osobne ciała hipoteczne nie tracą swego charakteru wskutek wcielenia. Na obszarze dworskim wcielonym do związku gminy miejscowej mają zastosowanie przepisy ustawy z 12 sierpnia 1866 o urządzeniu gminy i ordynacji wyborczej dla gmin wraz z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami oraz wszystkie inne przepisy obowiązujące w gminie. Wszelkie obowiązki i powinności wypełniane dotychczas przez obszary dworskie w ich obrębie, jak również wszystkie prawa i obowiązki przełożonego obszaru dworskiego przechodzą na gminę, do której obszar dworski został wcielony. W odniesieniu do obszarów dworskich w województwach tarnopolskiem i stanisławowskiem oraz części lwowskiego, w których zgodnie z rezolucją sejmu ustawodawczego 26 lipca 1919 nie zostały wykonane postanowienia art. 4 wymienionej ustawy o dodatkach od podatków, mają one analogiczne zastosowanie za czas od sierpnia 1923 do końca roku 1923. Rozporządzenie niniejsze o ile dotyczy obszarów dworskich wymienionych w paragrafie 4-tym wchodzi w życie pierwszego sierpnia 1923. W ten sposób staje się zadość często powtarzanym postulatom, aby ustawa uchwalona jeszcze w roku 1919 została wykonana także i w tej części Małopolski, w której jej wykonanie z powodów związanych z wojną światową zostało wstrzymane.

Program oszczędnościowy rządu.

Komisarz do spraw oszczędności p. wojewoda Moskalewski, udzielił przedstawicielowi Agencji Wschodniej następujących informacji:

Organizacja państwa polskiego postępowała bardzo szybko i dlatego nie może być doskonała. Ciągłe zmiany gabinetów powodowały następujące, często jedna za drugą reorganizację poszczególnych ministerstw i urzędów, a uniemożliwiały utworzenie jednolitego systemu dla funkcjonowania maszyny państwowej.

Obecnie chodzi o ustalenie linji przewodniej w organizacji wszystkich urzędów państwowych i zbadanie sprawności i wydajności poszczególnych resortów. W tym celu zostały utworzone w ministerstwach komisje oszczędnościowe, które mają za zadanie: 1) zbadanie i porównanie obecnej organizacji urzędów ze statutami organizacyjnymi i wykazanie odchyleń, 2) zbadanie ustroju wewnętrznego ministerstw, 3) sporządzenie wykazu urzędników w każdym resorcie.

Poza tem zbadane będą projekty wszystkich zamierzonych inwestycyj, celem stwierdzenia, które z nich można realizować w bieżącym roku budżetowym, a które należy przenieść na następne lata.

Czynności komisji oszczędnościowych nie mogą powodować zamieszania i chaosu w urzędach — właściwą akcję oszczędnościową muszą poprzedzać rozważne badania. Nie chodzi bowiem o mechaniczne obcinanie budżetów, ale o otrzymanie jakraj większej wydajności i sprawności przy koniecznej liczbie urzędników i odpowiedniej organizacji.

Przedsiębiorstwa państwowe będą również poddane szczegółowym badaniom, aby ustalić, czy mają być nadal prowadzone przez rząd, czy też wydzierżawione. Przedsiębiorstwa, które pozostaną w zarządzie państwowym, muszą być oparte na zdrowej kalkulacji.

Wszystkie te prace mają być ukończone w ciągu najbliższych kilku miesięcy, aby przyszłe budżety ustalane były pod kątem oszczędnościowym i na podstawie uzasadnionych wniosków komisji oszczędnościowych. Już w toku obecnej akcji pan komisarz Moskalewski spodziewa się osiągnąć poważne wyniki oszczędnościowe.

W tych dniach rozpocznie się kontrola państwowej gospodarki leśnej

RADA MINISTRÓW.

Warszawa. (PAT.) Na dzisiejszem posiedzeniu Rady ministrów referował minister spr. zagr. przebieg i wynik obrad sejmowej komisji spr. zagr. w sprawie dóbr żywieckich. Komisja wyszła z założenia, że w sprawie tej państwo zostało zaangażowane wobec zagranicy. Depesza madrycka min. Skrzyńskiego z 27 kwietnia br. na podstawie uchwały poprzedniej Rady ministrów z 26 kwietnia br. Wobec tego sejmowa komisja spr. zagr. przyjęła do wiadomości oświadczenie ministra spr. zagr. co do wniesienia w jesieni do Sejmu projektu ustawy w sprawie dóbr koronnych oraz prywatnych byłej rodziny panującej austro węgierskiej, które stały się własnością państwa polskiego. Rząd może w całości lub w części wyjąć z pod działania tej ustawy dobra tych członków rodziny panującej, którzy posiadają obywatelstwo polskie. Wobec tego, iż rząd obecny jest w tej sprawie w położeniu przymusowem, postawił minister spr. zagr. wniosek opracowania przez ministerstwo rolnictwa projektu ustawy, załatwiającego sprawę powyższych dóbr z tem, iż w rękach Karola Stefana Habsburga ma pozostać mniejszy obszar, aniżeli ustanowiony w kwietniu. Rada ministrów przychyliła się do wniosku ministra spr. zagr

POLSKA A MAŁA ENTENTA.

Warszawa. (AW.) Po wczorajszym artykule w „Gazecie Warsz.“, omawiającym stosunek Polski do Małej Ententy dzisiejsza „Rzplita“ zamieszcza rozważania posła Stroińskiego na tensam temat. Poseł Stroński stwierdza, że wejście Polski w związek z Małą Ententą nie może się mieścić na wąskiej podstawie układów w Trianon i Neuilly. Rozszerzenie tej podstawy musiałoby być bardzo starannie przeprowadzone, jeśli miałoby dać wyniki lepsze aniżeli dotychczasowe próby. Podstawą wspólną musiałoby być dążenie do utrzymania całokształtu układu politycznego w Europie, ugruntowanego na konferencji pokojowej w Paryżu. Byłby to zatem sojusz Francji, Polski i Małej Ententy, oparty na przyjaźni z Anglją i Włochami, a także i państwami bałtyckimi o charakterze obronnym wobec Niemiec, Austrji, Węgier, Bułgarji i narazie także Rosji, o ile stosunki z nią w przyszłości nie ułożyłyby się przyjaźnie. co powinno być ich celem.

Łódź w polskim zarządzie.

Łódź w lipcu.

Po szczęśliwie i szybko zlikwidowanym strajku włókienniczym, do którego rychłego zakończenia i, mimo krwawych zajść i ofiar, wcale korzystnego dla szerokich rzesz robotniczych materjalnego wyniku, niepomiernie przyczyniło się patrjotyczne i trzeźwe stanowisko Związku robotników Ch. D., — Łódź jest widownią niezawodnie charakterystycznych przemian w kierunku utwierdzenia swej polskości.

Jak ogólnie wiadomo, miasto to, ten ośrodek przemysłu, niestety w bardzo małym tylko stopniu w ręku prawdziwie po polsku czującego obywatelstwa dzierżonego, uchodziło do pewnego stopnia za miejscowość kosmopolityczną, mniej polską, aniżeli żydowską lub niemiecką i dopiero ostatnie wybory do ciał ustawodawczych z ubiegłego roku, a ostatnio majowe wybory do Rady miejskiej przywracają temu miastu należny mu charakter ośrodka przemysłu polskiego, ośrodka polskiego robotnika.

Z przykrością stwierdzić się musi, że nie mało do zacierania charakteru rdzennie polskiego miasta, przyczyniły się w niedawnej jeszcze przeszłości rządy polskiej PPS, w której ręku spoczywała cała komunalna administracja i gospodarka miejska, niecofająca się niestety przed zażydzeniem licznych instytucyj tutejszych za cenę poparcia ze strony miejscowego żydowskiego żywiołu. Na szczęście nieobliczalna w skutkach i eksperymentach gospodarka PPS należy już do przeszłości.

Żywioły narodowe, którym Łódź dała — jak wykazały wyniki ostatnich wyborów do Rady miejskiej — pierwszeństwo przed niepewnymi narodowo, a częścią i wrogimi narodowi zespołami, podjęły się oczyszczenia stajni Augiasza po dotychczasowej, nieliczącej się ze skutkami, gospodarce P. P. S.

Dzień 24. lipca 1923 r. będzie w gospodarce miasta Łodzi, tego ośrodka wielkiego przemysłu w Polsce, dniem przełomu. Dnia tego bowiem nowoobrana Rada miejska oddała rządy miastem w ręce wytrawnego działacza-samorządowca, sędziego Marjana Cynarskiego (Zw. Lud. Nar.) przydając mu dzielnych pomocników w osobach nowoobranych wiceprezydentów, p. Groszkowskiego, aptekarza (Ch. D.) i p. inż. Wojewódzkiego (NPR). Po wyborach prezydenta i wiceprezydentów wybrano ośmiu ławników, z których czterech zalicza się do zdeklarowanych członków ZLN. a trzech do NPR. Na ławnika obrano jednego zaledwie żyda, natomiast PPS, wobec znikomej ilości członków swych w Radzie, nawet nie próbowała wystawić listy kandydackiej. Przewodniczącym Rady miejskiej wybrany został dr. Bolesław Fichna (NPR).

Tak więc przeszła gospodarka komunalna w Łodzi w ręce żywiołów narodowych, ludzi wypróbowanych na polu działalności społecznej i patrjotycznej, pradziwych i ofiarnych Polaków-patrjotów.

W dniu 27. lipca nastąpiło definitywne odebranie urzędowania przez nowoobrany Magistrat, przyczem ustalono następujący podział funkcyj:

P. prezydent Cynarski: sprawy prezydjalne, prasowe, prawne, księgi stałej ludności, urząd stanu cywilnego i wydział statystyczny; p. wiceprezyd. Wojewódzki: wydział przedsiębiorstw koncesjonowanych, kanalizacji i wodociągów; p. wiceprezyd. Groszkowski: sprawy finansowo - rachunkowe i mieszkaniowe; p. ławnik Kulamowicz (Ch. dem.) wydział podatkowy; pp. ławnicy Kruczkowski (Ch. dem.) i Hajkowski (NPR): wydział oświaty i kultury; p. ławnik Adamski (Ch. dem.) wydział opieki społecznej; p. ławnik inż. Folkierski (Ch. dem.): wydział budownictwa; p. ławnik Joel (sjonista): wydział zdrowotności publicznej; p. ławnik Mulszyński (NPR): oddział handlowy; p. ławnik Bednarczyk (NPR): oddział gospodarczy.

Nowy Magistrat odebrał pustą kasę, wiele robót miejskich rozpoczętych, lub przerwanych, stosunki płatnicze nieuregulowane, pracowników z zalegającymi poborami.

Czekają go zatem ciężkie trudy, wymagające wiele samozaparcia się i ciężkiej pracy ze strony wszystkich członków nowego Zarządu miasta, zanim uda się nawę miejską doprowadzić szczęśliwie do porządku i zabagnione stosunki uregulować tak, jak tego wymaga dobro miejskiej społeczności w Łodzi, a w dalszym ciągu interes Polski.

Miejmy nadzieję, że przy życzliwem poparciu całego po polsku myślącego społeczeństwa w Łodzi uda się nowym ojcom miasta urządzić wszystko „ad majorem patriae et urbis gloriam“ i że nowoobrani potrafią się skutecznie przeciwstawić zjadliwej krytyce opozycyjnych żywiołów, której niewątpliwie oczekiwać należy już w najbliższej przyszłości.

Lw.

—x—

Szkoły staną!

Dotąd nie myśli się o opale dla szkół.

Ze stanu dotychczasowego można wywnioskować, że w trzech województwach południowo - wschodnich stanie z braku opału w zimie około trzecia część szkół powszechnych.

Przyjmijmy, że płaca nauczyciela z dodatkami wynosi przeciętnie półtora miljona marek miesięcznie i że przestanie działać tylko przez jeden miesiąc 1.500 szkół mających średnio po dwie siły nauczycielskie. Znaczy to, że na tym terenie trzech województw wyrzuci państwo w błoto przez jeden miesiąc **cztery i pół miljarda marek!** A raczej gorzej niż w błoto. W dzisiejszych czasach wogóle rzadko widzi się pracę wytężoną, wiele osobników daje zamiast prawdziwego wysiłku ciągłe pretensje w różnych działach życia publicznego, a różne władze i szefowie stali się bardzo wygodni i także unikają trudzenia się. W tych stosunkach płacenie komuś za darmo, za bezczynność, — demoralizuje ludzi, szczególnie gdy mają oni wymówkę, że ta bezczynność nie wynika z ich winy. — Niema wątpliwości, że ustanie pracy szkolnej wzmoże także wśród włościan niechęć do szkoły.

Ale najważniejsze jest co innego. Dopóki dźwiga się rolnictwo, czy przemysł, czy wszelkie działy pracy, dopóki wzmaga się życie i ruch i energja twórcza, możemy się zawsze pocieszać że niesłychane trudności walutowe dadzą się bez katastrofy usunąć, — z dumą możemy podkreślać różnicę, jaka jest między Polską a Rosją. Ale gdy zaczynają stawać jakiekolwiek warstaty pracy, winno to budzić bardzo poważną troskę i niepokój. To już znak naprawdę zły, gdy pieniądze znaczne wydaje się za nic i po nic.

Dlatego to niebezpieczeństwo grożące szkołom na naszych kresach, uważałem za konieczne na czas ogółowi przedstawić. Czy jest na nie rada? — Tak; jest. Przedewszystkiem powinno kuratorjum lwowskie zaproponować ministerstwu oświaty odpowiedni tekst rozporządzenia wykonawczego do ustawy szkolnej z r. 1922, w której jest wprawdzie ustęp, że rząd ma dawać gminom na opał zaliczki (na dodatki do podatków) i potem te zaliczki potrącić sobie przy ściąganiu podatków, ale nie weszło to w wykonanie. Ponieważ, szczerze mówiąc, nie można mieć pewności, czy takie zarządzenie będzie wszędzie odpowiednio przeprowadzone, może kuratorjum chwycić się równocześnie i innej drogi. Nieraz gminy nakładały specjalne daniny u siebie na opał szkolny czy na jakieś cele gminne, ale Wydział Samorządowy tego zakazał, stwierdzając, że takie datki może gmina nałożyć tylko wyjątkowo. Chodzi o nadużycia na tem tle. Otóż samo kuratorjum zaproponować odpowiedzi rescyp. ministerstwu spraw wewnętrznych, zalecający gminom takie ściągnięcie pieniędzy na opał szkolny w warunkach ściśle określonych i ustalonych, gdy inne środki zawiodą. Wtedy te pieniądze może ściągnąć gmina za zgodą Wydziału powiatowego i przy asystencji policji danej przez starostwo. Wreszcie muszą inspektorzy zarządzić zaraz, w których wsiach opał będzie napewno, a gdzie go się nie dostanie. W tem grają rolę różne czynniki i nieraz inicjatywa nawet czysto prywatna zabezpiecza istnienie szkoły. Z chwilą przyłączenia obszarów dworskich do gmin jest sprawa łatwiejsza, niż była ubiegłego roku.

Chodzi więc o niezwłoczne zajęcie się i to prawdziwe, a nie papierowe tą sprawą, przez ludzi za to płatnych i do tego powołanych, a czas wakacyjny jest najodpowiedniejszy na te przygotowania, i jest bardzo źle, gdy go się marnuje. Wogóle w administracji szkolnej mają być przecież miesiące wakacyjne sezonem najenergiczniejszego działania. Bez wysiłku kuratorjum a głównie bez należytego zbadania tej rzeczy i bez zaproponowania potrzebnych zarządzeń władzom centralnym — szkoły napewno staną.

Prószyński.

Lot okrężny

Warszawa—Lwów—Kraków—Poznań-Warszawa.

Dnia 4 sierpnia br. odbędzie się doroczny lot okrężny o nagrodę przechodnią (srebrny puhar) ofiarowaną przez M. S. Wojsk., a zdobytą w roku ubiegłym przez kpt. pilota Stefana Pawlikowskiego na samolocie typu Bregnet w 11 godz. 37 min., 48 sek.

Przeszło 20 samolotów przeleci przez Lwów w dniu 4 sierpnia br. między godz. 5.30 a 10 rano.

Start wszystkich uczestników odbędzie się z lotniska w Mokotowie o godz. 4 rano.

Prócz nagrody ofiarowanej przez M. S. Wojsk., zgłoszono cały szereg nagród honorowych od instytucji i osób prywatnych.

NADESŁANE.

Powrócił

Dr. Andrzej Alexiewicz

specjalista chorób zakaźnych i wenerycznych

Lwów, Asnyka 2. n4614

MATYLDA SERAO.

Zguba.

Z włoskiego przełożył Ignacy Strycharski.

Jasnowłosa mamusia haftowała spokojnie brzeg staniczka a Marjo, siedząc na dywanie, wycinał czerwononiebieskich żołnierzy z kartonu, gdy niespodzianie wszedł do pokoju młody ojciec cały rozpromieniony.

— Wstawaj Marjo, wstawaj, laleczko moja, poproś mamusię, aby cię ubrała, bo pójdziemy. Wezmę cię na przechadzkę.

Mamusia ściągnęła lekko brwi i nie ruszyła się. Marjo zerwał się z dywanu, objął nogi tatusia i ocierając się o spodnie, mówił:

— O mój tatusiu najśliczniejszy, mój najkochańszy tatusiu — powtarzał śmiejąc się i oplatając nogi ojca, jak wąż.

— Tekło, ubierz Marja, szkoda czasu.

— Chcesz go naprawdę wziąć na przechadzkę? — zapytała zdziwiona, nie ruszając się wszelako z miejsca.

— Wyobraź sobie, mam dwie godziny wolne. Cud! Ten biedaś nigdy ze mną nie wychodzi.

— Jeżeli pójdziesz z nim do Pincio, będzie mu zimno.

— Nie pójdę z nim do Pincio. Prawda lalusiu moja, że nie zależy ci zupełnie na Pincio?

— Nie zależy mi na tem, byleś tylko wziął mię, tatusieczku a mamusia dała mi to atłasowe ubranie.

— Na Prati di Castello będzie wilgoć — zauważyła matka.

— Nie idę z nim na Prati... — Czy ty nie chcesz dziecka puścić?

— Ależ... — odpowiedziała, wzruszając ramionami. — Podniosła się zwolna i z wielką niechęcią chodziła wolno po pokoju, otwierała wszystkie pudła i szuflady i nie mogąc niczego znaleźć — jasnowłosa mamusia ubierała w ten sposób Marja. Ten stojąc w koszulce na łóżku w oczekiwaniu na spodenki, bawił się z ojcem, podskakiwał, dawał się łaskotać, śmiał się ciągle i zacałowywał swego ślicznego tatusia, który śmiejąc się również siadał chwilami obok rozbawionego dziecka. Kilkakrotnie przy wciąganiu chłopczykowi spodenek, sznurowaniu bucików i zapinaniu ubranka, jasnowłosa mamusia pochylała się nad Mariem, jakgdyby chciała coś w tajemnicy szepnąć dziecku do ucha. Tymczasem jak na złość ojciec nie ruszał się z pokoju i — uśmiechnięty — czekał cierpliwie końca. Mamusia zmyliła sobie cały szereg guzików i musiała całą pracę rozpocząć na nowo. Marjo drżał z niecierpliwości i ruszał się ciągle; ojciec miał już kapelusz na głowie a mamusia szukała jeszcze chusteczki dla syna.

— Dam mu swoją, jeśli będzie potrzeba.

— Nie potrzeba mi chusteczki. Chodźmy już, mój mały tatusiu.

— Tylko nie kupuj mu zabawek — szepnęła mamusia do tatusia.

— Bądź spokojna, nie kupię mu.

Wtedy mamusia wycisnęła długi pocałunek na czole synka, jakgdyby chciała przemówić wargami w nieznanym języku. Wyszła i patrzyła z platformy piętra za ojcem i synem, którzy schodzili na dół, skacząc i paplając bez ustanku.

— Marjo! — zawołała.

— Co mamusiu?

— Chcę ci coś powiedzieć.

— To powiedz z góry.

— Jeśli ci zimno, dam ci płaszczyk.

— Nie jest mi zimno. Pa mamusiu!

* * *

Przed bramą ogromnej szopy, do której wchodzili ludzie celem obejrzenia sztucznej sadzawki z krokodylami i klatki z tygrysami, Marja opuściła ciekawość i odwaga. Spoglądał na swego tatusia wzrokiem, który się wahał między trwogą i gorącem pragnieniem, lecz stał nieruchomo na miejscu, nie mając odwagi wejść do środka.

— Czy krokodyle są wielkie, tatusiu?

— Wielkie, mój straszku.

— Takie wielkie, jak nasza kucharka Nanna?

— Dłuższe i więcej spłaszczone.

— To nie chodźmy tam. Lepiej opowiedz mi tatusiu o krokodylach i tygrysach a za te pieniądze, które miałeś wydać w menażerji, kup mi jakie zabawki na via Nazionale.

— Nie, klejnocie mój, masz już dosyć zabawek.

— Tatusiu, co ty mówisz! Gdybyś ty widział, ile ich ma Olo, co ze mną chodzi do szkoły! Takie śliczne, takie sztuczne, ze sprężynkami w środku, aby mogły się poruszać! Ma kolejkę z trzema wagonami — w środku siedzą podróżni a na maszynie stoi maszynista, cały czarny od węgla biedaczek. Potem ma karuzel ze skoczkami i jeźdźcami, którzy ciągle jeżdżą dokoła. Tam jest taki sznurek, wiesz tatusiu. Czy tatuś miał zabawki, kiedy był całkiem mały, taki jak ja?

— Miałem, ale nie dużo.

— A psułeś je?

— Mniej, niż ty gałganku.

— A po głowie ciebie bili?

— Tak synku.

— A bolało cię?

— Nieraz.

— Widzisz tatusiu, gdy mama uderzy mię w twarz, to mnie nigdy nie boli. Ja płaczę i krzyczę, ale to tylko tak, naumyślnie. Teraz mama nie bije mnie już po twarzy.

— A kochasz mamusię?

C. d. n.

Nowe przepisy dewizowe.

W „Dzienniku Ustaw“ nr. 73 z 28 lipca ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości, regulujące obrót dewizami i walutami zagranicznemi, jakoteż obrót pieniężny z zagranicą.

Rozporządzenie składa się z 58 paragrafów, zawiera szczegółowe postanowienia w następujących działach: 1) kupno i sprzedaż walut zagranicznych i dewiz, 2) zastaw walut zagranicznych i dewiz, 3) wywóz pieniędzy i walorów zagranicę, 4) lokaty pieniężne zagranicą, 5) inkasowanie należności zagranicznych za wywożone towary, 6) wypłaty z rachunków i z tytułu przekazów w walutach zagranicznych, 7) obrót markami polskiemi z zagranicą, 8) przepisy specjalne, odnoszące się do górnośląskiej części województwa śląskiego. 9) wykonanie rozporządzenia i kontrola nad wykonaniem i 10) przepisy przejściowe.

W myśl artykułu i rzeczonego rozporządzenia, zakup w celu odsprzedaży walut zagranicznych i dewiz oraz sprzedaż tychże wszystkim osobom fizycznym : prawnym dozwolona jest tylko PKKP. i bankom akcyjnym, działającym na mocy statutów, zatwierdzonych przez ministra skarbu, oraz tym instytucjom finansowym, względnie przedsiębiorstwom bankowym, którym minister skarbu udzieli zezwolenia na dokonywanie powyższych czynności. Instytucje te otrzymają nazwę banków dewizowych.

Prawo sprzedaży walut zagranicznych i dewiz może być ograniczone do niektórych oddziałów banków dewizowych.

Pozatem minister skarbu udzielać będzie przedsiębiorstwom bankowym zezwolenia na zakupywanie walut zagranicznych i dewiz, z prawem odsprzedaży ich tylko P. K. K. P., oraz bankom dewizowym. Przedsiębiorstwa takie otrzymują nazwę komisjonerów dewizowych. Korzystanie z praw banków dewizowych i komisjonerów dewizowych uzależnione jest od składania opłat, ustanowionych przez ministra skarbu.

Osobom fizycznym i prawnym, nie posiadających praw banków i komisjonerów dewizowych, wolno nabywać w kraju sumy w walutach zagranicznych (na ściśle określone w rozporządzeniu cele) tylko w bankach dewizowych. Pozbywać posiadane przez siebie dewizy i waluty zagraniczne mogą te osoby w kraju tylko PKKP., bankom dewizowym lub komisjonerom dewizowym.

Rozporządzenie wprowadza szereg postanowień, dotyczących ścisłej kontroli zużytkowania walut i dewiz kupionych w bankach dewizowych.

Następnie nowe rozporządzenie uchyla niektóre poprzednie przepisy dewizowe. W szczególności uchylony zostaje przepis rozp. z dn. 11 marca rb. (Dz. Ustaw nr. 26) który stanowił, że waluty i dewizy wolno posiadać tym osobom, które je nabyły w sposób legalny. W przyszłości ustawa stwarza domniemanie, że posiadacz waluty otrzymał ją w drodze legalnej, a rzeczą władz będzie udowodnić odmienny stan rzeczy.

Nabycie walut nie dla celów odsprzedaży dozwolone jest wyłącznie na cele, które wymienia rozporządzenie, powtarzając w tym przedmiocie prawie literalnie przepisy poprzednich rozporządzeń. Nowością jest tylko obowiązek banków dewizowych żądać przedstawienia prócz faktury kwitu urzędu celnego, stwierdzającego odprawę celną towaru do Polski (w stosunkach z Gdańskiem winien być przedstawiony wtór nik listu przewozowego). Na przedstawienie dowodów wymaganych przez rozporządzenie udziela się bankom terminu 6-tygodniowego. O ile dowody w przeciągu tego czasu przedstawione nie będą — bank obowiązany jest o tem donieść komisarzowi dla spraw dewizowych.

Zastaw walut jest bezwzględnie zakazany.

Wywóz zagranicę walut i dewiz do 1000 franków szwajcarskich, a przy wyjeździe do Gdańska, bez zagranicznego paszportu, do 250 franków szw. — jest dozwolony bez potrzeby załatwienia jakichkolwiek formalności. Posiadacz paszportu z prawem wielokrotnego przejścia granicy, może wywieźć miesięcznie maximum równowartość 1000 franków szwajcarskich.

Bez specjalnego pozwolenia można wywieźć ponadto 1.000.000 marek polskich, z tem, by jedna osoba nie wywiozła miesięcznie ponad 5.000.000 marek polskich.

Wywóz zagranicę papierów procentowych i dywidendowych oraz sprzedaż takich papierów osobom mającym zamieszka nie zagranicą, wymaga specjalnego zezwolenia.

W kwestji lokat, posiadanych przez obywateli polskich zagranicą, min. skarbu stanęło na stanowisku, że lokaty te, o ile pochodzą z operacyj gospodarczych, chociażby częściowo przeprowadzonych w kraju — winny wrócić do kraju. Rozporządzenie postanawia, że takie lokaty, o ile przekraczają termin 30-dniowy, są zakazane, a bezterminowe winny być zlikwidowane w terminie 30-dniowym.

W sprawie inkasowania walut, pochodzących z eksportu, nowe rozporządzenie utrzymuje w mocy dotychczasowy system. Zastrzeżone zostało, że PKKP. i banki dewizowe mogą odmówić przyjęcia na inkaso walut, których obrót zagranicą jest ograniczony przepisami dewizowemi odnośnego kraju i że waluta eksportowa winna wpłynąć w terminie 3-miesięcznym od daty wystawienia zaświadczenia walutowego z wyjątkiem marek niemieckich, dla których termin wpłynięcia ustanawia się na 6 tygodni.

Nowością są przepisy, mające na celu zapobieżenie dokonywania sprzedaży marek polskich za granicą przy pomocy niepokrytych w dniu wystawienia czeków na polskie banki. Operacje takimi czekami zwiększały podaż marki polskiej (względnie czeków na markę opiewających) na giełdach zagranicznych, szkodząc naszemu bilansowi płatniczemu i przyczyniając się do spadku naszej waluty.

Rozporządzenie zakazuje udzielania kredytów w markach polskich osobom zamieszkałym wzgl. mającym siedzibę zagranicą, i w szczególności zakazuje wypłatę z czeków wystawionych przez osoby, które w dniu wystawienia czeku nie miały pokrycia w banku, na który czek został wystawiony.

Wprowadzone zostały w związku z nowemi przepisami „rachunki zagraniczne“ i „rachunki krajowe“.

Dysponować kwotami na „rachunkach zagranicznych“ można będzie za pomocą specjalnych czeków. Wypłata z tych rachunków nie jest niczem skrępowana, natomiast wpłaty uzależnione są od całego szeregu warunków.

Przy „rachunkach krajowych“ osób mających siedzibę wzgl. zamieszkanie zagranicą, wpłaty następuje mogą bez ograniczeń, natomiast wypłata uskutecznia się za pomocą przekazu, który nie może być indosowany i musi zawierać podanie gospodarczej przyczyny lub celu wypłaty.

Wszelkie rachunki w markach polskich, należące do osób mających siedzibę lub zamieszkanie zagranicą, winny być zlikwidowane w ciągu tygodnia, o ile należą do osób, mających siedzibę wzgl. zamieszkałych w Czechosłowacji, Austrji, Węgrzech, Rumunji i Łotwie; 4 tygodni w innych krajach europejskich i 2 miesięcy w państwach poza Europą.

Wszelkie osoby i instytucje, które posiadają prawo dokonywania obrotów dewizami — winny w ciągu 4 tygodni, a więc do dnia 26 sierpnia, uzyskać w min. skarbu potwierdzenie swoich koncesyj.

Komisja dewizowa zostaje skasowana, i w ten sposób giełda rozpoczyna notowania walut i dewiz, oparte na swobodnym arbitrażu.

Rachunki osób i instytucyj mających siedzibę w Gdańsku i Niemczech będą mogły być wprowadzone tylko w PKKP. Natomiast banki prywatne, zmuszone będą rachunki powyższe zlikwidować.

Wiadomości o poległych w wojnie polskiej studentach lwowskiej Politechniki.

W październiku br. nastąpi odsłonięcie tablicy pamiątkowej, na której będą wyryte nazwiska studentów Politechniki, którzy padli w Obronie Lwowa w czasie od 1—22 listopada 1918, w walkach ukraińskich i bolszewickich.

Zestawiając poniżej nazwiska, które udało się dotąd zebrać, Rektorat zwraca się z prośbą do Rodzin i Znajomych poległych aby pospieszyli z wyczerpującemi informacjami podając: datę urodzenia, datę zapisania się na Politechnikę, datę i miejsce zgonu, miejscowość pochowania oraz szarżę poległego.

Być może, że materjał, dostarczony Rektoratowi nie jest ścisły, że wśród nazwisk podanych znajdą się nazwiska osób żyjących. Dlatego Rektorat prosi o ewentualne zwrócenie uwagi w tym kierunku. Zebrany dotąd materjał obejmuje nazwiska:

I. Grupa Polegli w Obronie Lwowa od 1 do 22 listopada 1918: Jaśiński Adam, Kotowicz Wacław, Popowicz Zygmunt, Sieradzki Jerzy, Stetkiewicz Stefan, Twarowski Mieczysław, Widt Jerzy, Włodarski Wiktor, Wolaniecki Franciszek, Wusatowski Tadeusz.

II. Grupa. Polegli w walkach ukraińskich: Berzecki Stanisław, Deszberg Stanisław, Gliński Zygmunt, Kaliszczak Tadeusz, Karpiel Kazimierz, Łuczyński Jan, Olechowski Jan, Raganowicz Adam, Rajewski-Łabędź Leonard, Rzędca Kazimierz, Skałkowski Iwo Nałęcz, Starck Wilhelm, Wójcik Mieczysław, Wudlkiewicz Maksymiljan, Zakrzewski Marjan, Zborzil-Mirecki Aleksander.

III. Grupa. Polegli w walkach bolszewickich: Bastyr Stefan, Bernadzikiewicz Mieczysław, Bogucki Kazimierz, Czyżewski Józef, Demeter Jan, Donschak Franciszek, Dręgiewicz Kazimierz, Górski Tadeusz, Graybner Stanisław Henryk, Janiszewski Marjan, Jarzyński Tadeusz, Klimkiewicz Stanisław, Kopcza Władysław, Kosina Andrzej, Kurkiewicz Aleksander, Kurkiewicz Tytus, Kwiatkowski Stanisław, Kwiatkowski Tadeusz, Langman Antoni, Leszczyński Zygmunt, Liszka Ludwik, Machowicz Bolesław, Nosowicz Władysław, Obrzud Stanisław, Pfeffer Hersz, Osmólski Fryderyk, Potocki Stanisław, Salewicz Zygmunt, Siemaszko Wojciech, Spett Józef, Sulkowski Olgierd, Styrna Władysław, Strzelecki Stanisław, Śmiałowski Lesław, Ulak Tadeusz, Wachal Tadeusz, Waliszko Zdzisław, Widt Włodzimierz, Wilczek Jan, Wiśniewski Tadeusz, Wodniewski Władysław, Zargiejewicz Konstanty, Żerebecki Franciszek.

Fabiański w. r. rektor.

Wiadomości bieżące.

Lwów, 1 sierpnia.

TEATR WIELKI.

Wtorek, 31 lipca, o g. 7'30 „Dwie cnoty“, komedja w 4 akt. Alfreda Sutre. (Gościnny występ Jednowskiego.)

W dniach 1, 2 i 3 sierpnia Teatr Wielki zamknięty.

TEATR MAŁY.

Wtorek, 31 lipca, o g. 7'30 „Madame Pompadour“, operetka w 3 akt. Falla.

Środa, 1 sierpnia, o g. 7'30 „Dwie cnoty“, komedja w 4 akt. Sutro. (Gościnny występ M. Jednowskiego).

Czwartek, 2 sierpnia, o g. 7'30 „Dwie cnoty“, komedja w 4 akt. Sutro. (Gościnny występ M. Jednowskiego).

Piątek, 3 sierpnia, o g. 7'30 „Dwie cnoty“ komedja w 4 akt. Sutro. (Gościnny występ M. Jednowskiego.)

TEATR NOWOŚCI do końca sierpnia zamknięty.

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś ostatnie w tym sezonie przedstawienie operetki „Madame Pompadour“ z piękną muzyką Falla. Artyści operetki rozjeżdżają się na miesięczny urlop i pierwsze przedstawienie po ferjach rozpocznie się w dniu 1 września.

Teatr Wielki zostanie zamknięty na dzień 1, 2 i 3 sierpnia, gdyż scena i widownia musi zostać gruntownie odczyszczona. Od soboty 4 rozpoczynają gościnne występy dwie znakomite artystki Irena Solska-Grosserowa i Stanisława Wysocka w otoczeniu lubianego we Lwowie Marcina Rydzewskiego, Piekarskiego, Niewiarowicza.

— **Z Teatru Małego.** Dziś premiera doskonałej komedji „Dwie cnoty“ z gościnnym występem Marjana Jednowskiego. Znany ten artysta odtwarza z właściwą mu maestrją główną rolę w sztuce. Główne role kobiece spoczywają w niezawodnych rękach pp. Michnowskiej, Rasińskiej, Lezińskiej i Ładosiównej.

Teatr Mały w dniach 1, 2 i 3 sierpnia br. będzie jedynym grającym teatrem we Lwowie.

— **Wyjazd marszałka.** Marszałek Sejmu Rataj, który przez dwa dni bawił w sprawach familijnych, odjechał wczoraj do Warszawy. Na dworcu żegnali go zastępca wojewody p. Zimny z sekretarzem Milewskim, wicepr. Dyrekcji kolei Pawliszkiewicz, komendant Policji państw. Wiczyński i inni.

— **Dr. Tadeusz Nittmann,** znany już naszym Czytelnikom z listów wołyńskich, wyjechał do Paryża na studja, skąd będzie nam przesyłał korespondencje przygodne.

— **Wydział Twa Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Lwowskiej** zawiadamia, że z dniem 1 września br. rozpoczynają się dla nowo wstępujących na Politechnikę kursy przygotowawcze do egzaminu z geometrji wykreślnej, matematyki i fizyki. Zapisywać się można do dnia 15 sierpnia br. w poniedziałki, środy i soboty, od 15 sierpnia br. codziennie w godzinach od 13 do 14 w lokalu Wydziału Towarzystwa (Główny budynek Politechniki). Opłata za kurs od osoby wynosi 50.000 mk.

— **Przyjazd parlamentarzystów rumuńskich do Lwowa.** Z biura propagandy i prasy Ministerstwa Spraw Zagranicznych otrzymały Targi Wschodnie wiadomość, że dnia 5 sierpnia o g. 9 przed południem przyjeżdża do Lwowa grupa parlamentarzystów rumuńskich w składzie około 20 osób. Jest to trzeci epizod w pracy nad zbliżeniem polsko-rumuńskiem, zapoczątkowanej przez wizytę pary królewskiej, oraz delegacji dziennikarzy rumuńskich. Odwiedziny Polski przez delegację parlamentu rumuńskiego nabierają tem większego znaczenia, iż grupa ta wraz z grupą parlamentarzystów polskich uda się następnie do Kopenhagi na konferencję międzyparlamentarną. Goście rumuńscy zatrzymają się we Lwowie przez jeden dzień.

— **Dyrekcja Poczt i Telegrafów we Lwowie** rozpisuje konkurs na dostawę sprzętów kancelaryjnych z miękkiego drzewa, lakierowanych na kolor dębowy. Termin do wnoszenia ofert upływa z dniem 4 sierpnia br. godz. 12. Bliższych informacji zasięgać można w biurze Izby handlowej i przemysłowej [illegible] w Dyrekcji [illegible].

— *Zbiórka Narodowej Organizacji Kobiet* z dnia 22 bm przyniosła 3.154.320 mk., 5 koron czeskich i 2 koron węgierskich. Narodowa Organizacja Kobiet składa tą drogą serdeczne podziękowanie tym wszystkim, którzy we zbiórce pracą lub datkiem przyczynili do pomnożenia funduszów towarzystwa, mającego na celu ochronę ducha narodowego kresów wschodnich.

— **Kongregacja Kupiecka podaje do wiadomości swoim członkom na podstawie informacji zasięgniętych u władzy Skarbowej, że przedłożenie dodatkowej opłaty do świadectw przemysłowych może mieć miejsce także na podstawie czeku PKO.,** który nabyć można **w każdym urzędzie pocztowym** — Odnośne pokwitowanie Urzędu pocztowego należy zatrzymać i dołączyć do swego patentu, który później w dowolnym czasie może być przedłożony właściwej władzy podatkowej, celem uskutecznienia odnośnej zmiany. — Jeśliby, który z P. T. członków zamierzał dotyczącą należytość uiszczać w złotych polskich, winien to uskutecznić listem pieniężnym zaadresowanym do właściwej władzy podatkowej.

— **Niesumienność ślusarza.** Piszą nam z miasta: W niedzielę 29 bm. nie mógł p. K. S. z powodu zgubienia kluczy, dostać się do mieszkania wraz z żoną i małem dzieckiem. Zastawszy ślusarza K. Chmielowskiego przy ul. Zdrowie nr. 8 w domu, prosił go, aby zechciał pójść z nim lub dał pomocnika dla otworzenia mieszkania w pobliżu, przy ul. Nabielaka. Chmielowski odpowiedział, że pomocnika nie ma, a sam nie pójdzie. Pomimo powtórnego przedstawienia sprawy i obietnicy, że dostanie zapłatę jakiej sam zażąda, odmówił powtórnie. Odmówił również wypożyczenia narzędzi (za kaucją). Wobec tego musiał p. S. sprowadzić ślusarza z odległego śródmieścia ze znaczną stratą czasu. Podajemy ten fakt do publicznej wiadomości, sądząc, że znajdzie on odpowiednią ocenę, tak w korporacji ślusarzy, jak i u dotychczasowej klijenteli niesumiennego rzemieślnika.

— **Bezwstyd żydowski.** Wiadomo jak nasza „mniejszość narodowa“ umie wyzyskać każdą rzecz do ostatecznej granicy. Na letnisku trzeba przecie też nacieszyć się powietrzem ile tylko się da! Oto przykład: Dnia 29 bm. w Zimnej Wodzie w godzinach południowych, na polance pośród domków p. Łazowskiego, na oczach wszystkich przechodniów, dwie żydówki w sile wieku urządziły sobie na leżakach kąpiel słoneczną... zupełnie nago — Policjanta nie stety nie można było odszukać.

— **Zmarli we Lwowie.** Schwarz Sara, l. 63, udar mózgu; Kłodowa Olimpia, l. 57, gruźlica płuc; Binasiewicz Jan, l. 66, rak przełyku; Biesiadzki Bronisław, l. 60, rak żołądka; Kłuchowski Wasyl, l. 45, gruźlica płuc; Ks. Wasilewski Adolf, l. 80, rak krtani; Bittman Klementyna, l. 43, nowotwór mózgu; Fisch Majer, l. 24, posocznica; Letzter Abraham Hirsch, l. 58, organiczny błąd serca; Kokoszyńska Konstancja, l. 79, uwiąd starczy.

— **Zamknięto w aresztach policyjnych** Józefa Spławińskiego za kradzież 4000 mk. popełnioną w magazynie kolejowym na dworcu Podzamcze. — Ten sam los spotkał i Józefę Przemyślańską, która nie potrafiła wytłómaczyć pochodzenia bielizny, sprzedawanej na pl. Solskich.

— **Złodziejska para.** Jan Semczyszyn i Julja Kus od dłuższego czasu „podciągali“ uczciwie przybory aptekarskie z apteki Madeyskiego przy ul. Zielonej l. 33. Dopiero policja przez umieszczenie pary owej w zaciszu więziennem położyła kres temu wprawdzie wygodnemu, lecz nie zawsze pewnemu sposobowi zarobkowania.

— **Nawet zamknięty przedpokój** nie potrafił odstraszyć pewnego nieznanego nazwiska złodziejaszka, który wtargnąwszy do mieszkania Laury Korpin przy ul. Gliniańskiej 3, zabrał trzy sukienki damskie wartości przeszło 1 i pół miljona mk.

— **Oj te żony.** Anna Bohajowa, żona Aleksandra Bohaja, zamieszkałego przy ul. Kopcowej 12, opuściła swoje pielesze domowe, zabierając jednak ze sobą 2 garnitury męskie i bieliznę, ogólnej wartości 2 milj. mk.

— **Wypadek, jakich wiele,** zdarzył się robotnikowi kolejowemu Szczerbiakowi Józefowi, zamieszkałemu przy ul. Ryczerskiej 26. Wychodząc z restauracji, został tak dotkliwie pobity przez nieznanych jegomościów, że obecnie swoje nadwyrężone członki musi leczyć w szpitalu.

— **Breitmajer strzelał.** Restaurator Breitmajer przy ul. Łyczakowskiej 169, rzekomo widząc włamujących się złodziei do swego mieszkania, rozpoczął strzelanie z karabinu amerykańskiego, która to tylko niemiło się dla niego skończyła, że przodowik Wyszyński, zwabiony strzałami, odebrał wojowniczemu restauratorowi karabin, by nie poranił przypadkiem Bogu ducha winnych przechodniów.

— **Niezbyt szczęśliwe miejsce** na drzemkę nowa obrał sobie Bolesław Praciorz, kierownik warsztatów mechanicznych, przy ul. Mickiewicza 22. Podczas drzemki bo-

wiem na ławce koło Kawiarni Wiedeńskiej skradł mu jakiś amator cudzych własności zegarek „Rosskopf“ z łańcuszkiem, wartości 300.000 mk.

— **Ajenci handlowi zamknięci we własnym lokalu.** Właścicielka realności przy ul. Kościuszki 14, p. Lammowa, od dłuższego czasu prowadzi walkę z gremjum ajentów handlowych, odnajmujących w jej kamienicy pokój. Mianowicie chce ich koniecznie ewakuować z mieszkania. W tym też celu obrońca prawny właścicielki zamknął lokal na kłódkę, nie zważając na kilka osób, znajdujących się w środku. Zamknięci ajenci zostali wprawdzie przez dozorczynię uwolnieni, ale ponieważ owa manipulacja z kłódką przytrafia im się poraz drugi i poza tem p. Lammowa urządza im wstręty w rodzaju zdzierania tabliczki klubowej itd., dlatego gremjum ajentów handlowych poprosiło policję o interwencję.

— **Kradzież w sklepie Adamskiego.** Dzisiaj w samo południe skradziono w sklepie Wł. Adamskiego przy ul. Akademickiej parę sztuk materji jedwabnej na pokrycie foteli, wartości 8 milj. mk. Podejrzenie padło na pewną szajkę złodziejską, złożoną z 2 kobiet i 1 mężczyzny, pochodzących z Lubienia, którzy od dłuższego czasu systematycznie okradają większe sklepy. Dochodzenia w toku.

— **Urzędnicy koncernu naftowego „Dąbrowa“ w Bitkowie** zamiast waletu pożegnalnej dla kolegi St. M., przeniesionego do Borysławia, złożyli na T. S. L. 1,200.000 mk. i na Zakład ociemniałych przy ul. św. Zofji we Lwowie 1.000.000 mk. 3948

Ze spraw kolejowych.

Wstrzymanie bezpośredniego wagonu Warszawa—Worochta.

Kurs wagonu bezpośredniej komunikacji Warszawa—Worochta przy pociągu pospiesznym 903/904 wstrzymało Ministerstwo kolejowe z dniem 27 lipca br. z powodu małej ilości podróżnych w tym kierunku.

Kontrola pociągów przez organa Izby Kontroli Państwa.

W myśl instrukcji o sposobie wykonywania przez Izby Kontroli Państwa gospodarki kolei państwowych, mogą organa tej że Izby przeprowadzać rewizję biletów kolejowych. Podróżująca publiczność obowiązana jest przeto na każdorazowe wezwanie okazać bilety jazdy, dowody osobiste, a nawet na żądanie podpisać się dla porównania z podpisami na dokumentach przewozowych.

Odszkodowanie za wybite szyby.

Za rozbicie szyby w wagonach osobowych opłaca się: za szybę (oprawioną w żelaznych ramach) 22.000 mk., za normalną bez względu na wielkość 10.000 mk., za klosz od lampy 6000 mk.

Sprzedaż biletów w stacji Horyńcu.

Od dnia 1 sierpnia br. będzie stacja Horyniec sprzedawać bilety jazdy także do pociągu nocnego nr. 1415, a ustaje odprawa podróżnych przez konduktorów rewizyjnych w pociągu. Zwracamy uwagę odnośnej publiczności, że wobec powyższego zarządzenia, każde zajęcie miejsca w tym pociągu bez biletu jazdy, pociąga za sobą poczwórną opłatę karną.

Opłaty za miejscówki.

Za miejscówki opłaca się należytość za całą odległość przestrzeni, którą podróżny przejeżdża, bez względu na to, czy przejazd odbywa się kolejami państwowemi czy prywatnemi.

Ruch zagraniczny przez Polskę

Minister Karliński, dążąc do podniesienia osobowego ruchu tranzytowego przez Polskę, wydał do Dyrekcyj kolejowych polecenie wypowiedzenia się, czy w uwzględnieniu obecnej ilości podróżnych wskazanem jest uruchomienie bezpośredniego pociągu pospiesznego, łączącego Państwa Bałtyckie z Rumunją i Turcją przez Wilno—Kowel—Lwów. Nie wiemy, jaki rezultat dadzą zestawienia cyfrowe i w jaki sposób problem ten będzie rozwiązany, a jednak z całą radością podkreślić musimy działalność niestrudzonego ministra Karlińskiego, który wszystkimi środkami pragnie postawić polskie koleje na poziomie kolei światowych.

Postoje pociągów osobowych.

Z dniem 1 sierpnia br. wprowadza Dyrekcja kolejowa postoje pociągu osobowego nr. 25 na przystanku Kamieniobród, oraz pociągu osobowego nr. 28 na przystanku Suchowola, przez co ułatwia okolicznej ludności przejazdy, bez konieczności nakładania drogi do odległych stacji.

Ubezpieczenie przesyłek nadzwyczajnych.

Jak wiadomo, można nadawany w pewnych stacjach bagaż ubezpieczyć w „Europejskiem Towarzystwie ubezpieczeń towarów i pakunków podróżnych“ za pośrednictwem odnośnej kasy bagażowej. Obecnie rozszerzono także ubezpieczenie na przesyłki tzw. nadzwyczajne tj. nadane w kasie bagażowej do pociągów osobowych lub pospiesznych bez konieczności równoczesnej jazdy nadawcy tym samym pociągiem. Wobec dzisiejszych wartości nadawanych towarów, jest powyższe zarządzenie ogromnie ważne. Premja ubezpieczenia wynosi: 1) na sumę 100.000 — 600 mk. 2) 500.000 — 3.000 mk., 3) 2,000.000 — 12.000 mk., 4) 5.000.000 — 30.000.

Należytość za dostawę wagonów towarowych pod naładunek lub wyładunek na przestrzeni.

Za odstawienie wagonów na przestrzeń pobierać się będzie z dniem 1 sierpnia br. a) za pierwszą, choćby rozpoczętą godzinę jazdy pociągu zdawczego oraz za czas manipulacji 200.000 mk.; b) za każdy, choćby zaczęty kwadrans następnej i dalszej godziny, aż do chwili powrotu do stacji po 50.000 mk. Za każdy dostarczony wagon po 20.000 mk. Za sprowadzenie parowozu 10.000 mk. Za ewentualny powrót parowozu bez ciężaru 10.000 za jeden kilometr.

Dział Ekonomiczny.

Wiadomości gospodarcze.

Podwyższenie opłat statystycznych. Rozporządzeniem z dnia 18 lipca br. (Dz. U. Rz. P. Nr. 70) zostały podwyższone opłaty za deklaracje statystyczne przy przywozie i wywozie towarów a mianowicie za każde 100 kg. towarów nie opakowanych do 200 mk., a za każde 100 kg. towarów opakowanych w zupełności lub częściowo do 100 mk. Opłaty za deklaracje statystyczne od zwierząt wynoszą: 4000 mk. od 1 sztuki konia lub bydła rogatego, 2000 mk. od 1 sztuki owcy lub świnki, 800 mk. od każdych 2 sztuk ptactwa wszelkiego 800 mk. od 1 sztuki innych zwierząt żywych.

Targi i wystawy zagraniczne. W czasie od 28 września do 7 października br. odbędzie się Międzynarodowa automobilowa wystawa w Berlinie.

Wykładnik wzrostu cen hurtowych dla określenia podatku dochodowego. W Dzienniku Ustaw ogłoszono rozporządzenie min. skarbu, którego mocą na rok podatkowy 1923 ustala się jako obowiązujący w tymże roku przy określaniu wysokości należności państwowego podatku dochodowego, od dochodów podlegających opodatkowaniu w myśl działu I ustawy z dnia 4-go kwietnia 1922 r., niewpłaconego w terminie wskazanym w art. 16 ustawy z dnia 9-go marca 1923 r. wykładnik wzrostu cen hurtowych w wysokości „7“ (siedem).

Mkp. w Zurychu	**0·0028**	**cent**
Dolar	**197.000**	**mkp**
Mk. niem. . .	**0·16**	**mkp**
Złoty polski .	**25.000**	**mkp.**

Notowania giełdowe.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, (Tel. wł.) 30 lipca.

W dziale akcji tendencja niejednolita Gotówka zwyżkowo.

Warszawa, 30 lipca 1923.

W tysiącach marek polskich:

Banknoty: Dolary St. Zjednoczonych 197,.

Czeki: Belgja 9215, Berlin 0'16, Londyn 872, N. Jork 190, Paryż 11'2, Szwajcarja 33'9, Wiedeń 2'68, Włochy 8315, Praga 5650.

Akcje: Bank dysk. warsz. 1025, B. handl. warsz. 1750, Bank dla handl. i przem. 290, Bank kred. warsz. 260, B. Przem. warsz. 70, Polski B. handl. w Poznaniu 240, Polski B. Przem. Lwów 73, B. Zjedn. Ziem. Polskich 780, B. Związk. spół zarob. 700, Kijewski i Scholceb30, B. Związk. ziem. 87'5, Sole potasowe 875, Bank Małopol. 90, Puls 2000, Wild 270, Chodorów 940, Czersk 1450, Częstocice 6500, Gosławice 660, Michałów 760, Warsz. raf. cukr. 8500, Przem. drzewn. 80, Warsz. kop. węgl. 1300, Cegielski 168, Firlej 210, Łazy 105, Lilpoop 27, Modrzejów 1800, Norblin 460, Ostrowieckie Zakł. 2375, (V. em. 2000), Ortwein i Karasiński 160, Rohn i Zieliński 275, Rudzki i Ska 800, Starachowice 1150, Trzebinia 300, Ursus 330, Pocisk 200, Parowozy 205, Zieleniewski 1625, Borkowski 125, Hurt 52'5, Jabłkowscy 52, Żegluga 38, Polbal 30, Spies 265, Zach. Tow. dla handl. i przem. 75, Ćmielów 210, Haberbusch i Schiele 830, Polska nafta 130, Nobel 740, Pustelnik 235, Siła i Światło 650, Spirytus 1650, Lenartowicz 44'5, Belpol 55, Skup skór i garbn. 105, Polskie Tow. elektr. 130, Kabel 255, Klucze 240, Przem. naft. 890, Streno 1300.

GIEŁDA KRAKOWSKA.

Kraków, 30 lipca 1923.

W tysiącach marek polskich:

Akcje: Tohan 79, Impex 26, Pharma 144, Br. Rolniccy 35, Polski Glob 8'5, Żegluga polska 17, Zieleniewski 1430, Cegielski 172, Warsz. spół. bud. par. 210, Potęga 1150, Trzebinia f. masz. 275, Górka 1475, Siersza górn. 1050, Tepege 460, Polska nafta 140, Trzebinia fabr. tłuszcz. 540, Synd. koszyk. 70, Ojkos 340, Pokucie 80, Krakus 160, Chodorów 840, Siersza elektr. 70, Ćmielów 23'5, Strug 80, Myśl. fabr. kapel. 75, Bank Spół. zarob. 600, B. Małopolski 98, Ziemski B. Kred. 44, Bank hip. 90, B. Kred. warsz. 240, Pol. B. przem. 69.

GIEŁDA W ZURYCHU.

Zurych, 30 lipca 1923.

Berlin 0'0005, Holandja 221, N. Jork 560¼, Londyn 2567, Paryż 32'92, Medjolan 24'37, Praga 16'60, Budapeszt 0'03, Bukareszt 2'85, Sofja 5'30, Warszawa 0'0028, Wiedeń 0'0078¼, Austr. kor. stempl. 0'0079. (PAT.).

GIEŁDA W BERLINIE.

Berlin, 30 lipca 1923.

Londyn 4087500, N. Jork 1097250, Paryż 63840, Szwajcarja 194512½, Praga 33166½. (PAT.).

ZBOŻE.

Lwów, 30 lipca 1923.

Ruch na giełdzie ożywiony. Ogólny obrót około 170 tonn. Transakcje w jęczmieniu i owsie. Sporadyczne transakcje w pszenicy, życie, słomie i mące. Podaż słabsza od popytu.

Tendencja zwyżkowa — usposobienie żywsze.

Pszenica krajowa 71/72 500000 do 575000, żyto małopolskie 67/68 360000 jęczmień małopolski browarniany przemysłowy 325000—330000, owies małopolski 435000—440000, mąka żytnia 70 prc. loco Lwów 580000—600000, mąka pszenna 70 prc. loco Lwów 900000, słoma okłot 70—72000.

CENY ZŁOTA

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa Oddział we Lwowie

płaciła za	30 lipca	28 lipca
1 austr. kor. złotą	34452	23197
1 markę niem. złotą	40513	33149
1 rubel złoty	87493	71606
1 frank złoty	33807	26851
1 gram czystego złota	113005	92487
1 dukat	388737	318155
1 gram srebra	3401	2783
Złoty polski	25000	17000

Z giełdy lwowskiej.

Lwów, 30 lipca 1923.

Tendencja chwiejna, usposobienie rezerwowane przy dużej podaży i nieznacznych obrotach.

Z akcji niekotowanych większe zainteresowanie w Gazach ziemnych, które utrzymały się przy kursie 2500000.

Za inne płacono w tysiącach:

Azot 105, Automotor 38, Arma 100, Brugger 850—900, Chybie 875—883, Columbia 26—28, Czechowice 53, Foresta 94, Gazolina 240, Gazociągi 87 do 90, Götz 140, Jaworzno 1940—2000, Len 207—215, Lokomotywy 240, Machlejd 70—73, Nitrat 65—70, Olkusz 125, Ortwein i Karasiński 150—175, Przem. węglowy 8½, Szkło 110, Star 60, Schön 12500, Terpentyna 120.

(Transakcje w tysiącach):

Browary 1375, 1400, Ćmielów 200, 210, 203, Gafota 35, 34, 32, 33, Karpalit 155, Niemojowski Tow. Akc. 380, 350, 390, Płótno 400, Nafta 150, 143, 144, 145, nieef. 125, Rakszawa 445, 440, 450, 445, 440, 435, 447, 440, 435, 430, Siersza el. 70, 65, 67, Siersza gór. 920, 910, 920, Tohan 83, 80, 81, Glob 70000, Chod. 865, 870, 880, 875, 880, 882, 880, Ojkos 550, 545, 540, 542, 540, 530, 536, nieef. 420, Tesp. 900, 890, 895, 890, 895, Parowozy 210, nieef. 120, 122, 121, 119, 115, 117, 125, 115, Cegielski 180, 175, 169, 180, 173, 175, 180, 175, 160, Zieleniewski 1500, 1550, 1525, 1565, 1570, 1560, 1545, 1535, 1545, Hipoteczny 96, 98, 97'5, 98, 100, 97, 97'5, 96'5, 99, 98, Pokred 18, 19, 20, Przemysłowy 70, 65, 66, 64, 70, 69, 66, 68, 66'5, 62'5, nieef. 65, 64, 63, 60, Z. B. K. 43, 43'5, 42, 42'5.

Wart. nomin.	Dywid. 1921	Dywid. 1922	Akcje z kuponem bieżącym	30 lipca płacą	30 lipca żądają	30 lipca transakcje	29 lipca transakcje
Mkp.	Mkp.						
280	70	—	Bank Związkowy .	20000	—	—	20000
280	42	120	Bank hipoteczny .	95000	101000	96000—100000	96000—99000
1000	300	600	Bank handl. pozn.	200000	—	—	—
280	56	140	Bank Małopolski .	70000	—	—	—
280	42	14	Bank powsz. kred.	18500	20500	18000—20000	—
280	42	130	Bank Przemysłow.	61500	71000	62500—70000	65000—70000
1000	250	—	Bank Rolniczy .	40000	—	—	—
280	56	84	Bank Ziem. kred. .	41000	45000	42000—44000	41000—43000
280	56	84	Bank Ziemiany . .	3000	—	—	—
1000	—	600	Zw. Sp. Z. w Poz.	250000	—	—	—
500	—	—	Agrochemia . . .	120000	—	—	—
500	500	—	Browary . . .	1355000	1420000	1375000-1400000	1275000-1300000
1000	21	140	Chodorów . . .	855000	892000	865000—880000	885000—860000
—	—	—	Cegielski	178000	182000	160000—180000	165000—165000
1000	200	1000	Ćmielów	197000	213000	200000—210000	215000—225000
140	22	140	Gafota	31500	35500	32000—35000	33000—36000
140	800	—	Galicja	2200000	—	—	—
140	119	—	Górka	1000000	—	—	—
140	280	140	Karpalit	153000	157000	155000	155000
280	168	200	Krakus	135000	—	—	—
1000	90	—	Niemojowski . .	346000	394000	350000—380000	357000—365000
1000	300	400	Oikos	530000	560000	530000—550000	540000—560000
500	60	—	Parowozy . . .	207000	213000	210000	200000—205000
500	200	—	Pezet	37000	—	—	33000—37000
1000	—	750	Płótno	395000	405000	400000	400000
350	14	170	Pocisk	200000	—	—	200000
500	100	350	Polska nafta . .	141000	152000	143000—150000	140000—155000
500	225	400	Polskie Tow. Bud.	130000	—	—	135000
10000	1500	—	Potęga . .	17000	—	—	—
140	100	280	Rakszawa . . .	425000	455000	430000—450000	430000—460000
200	21	40	Siersza elektr. .	64000	71000	65000—70000	70000—80000
140	450	—	Siersza górn. .	900000	940000	910000—930000	925000—930000
280	—	56	Spół. Wydawnicza.	30000	—	—	—
700	350	700	Tepege	420000	—	—	—
1000	150	350	Tespy	880000	910000	890000—900000	900000—910000
500	180	250	Ursus	750000	—	—	—
1000	170	1070	Zieleniewski . . .	1480000	1590000	1500000-1570000	1430000-1452000
500	100	—	Polski Glob . .	6500	7500	7000	—
1000	160	250	Polbal	70000	—	—	—
140	70	210	Polskie Tow. handl.	70000	84000	60000—83000	70000—82000
1000	260	600	Polsot	27000	—	—	—
500	100	—	Wawel	2500	—	—	—
140	20	50	Żegluga Polska	1000	—	—	—

„IHIG“ Międzynarodowe Handlowe i Przemysłowe Towarzystwo Sp. z ogr. odp.

Dostarcza: Motory Diesla, turbiny wodne Francisa, kompl. urządzenia młynów o wysokiem i niskiem miewie **Walce oryginalne Daverio & Cie Zurych — Łuszczarki Mars patent Kaspar Senice. Oryg. szwajcarską gazę młynarską marki Reiff Franck itd.** 4612

Lwów Podleskiego 8 II. Telefon 413.

BILETY WIZYTOWE wykonuje najtaniej Drukarnia „SŁOWA POLSKIEGO“ — we Lwowie, Zimorowicza 15. —

OGŁOSZENIA.

— KUPNO I SPRZEDAŻ. —

RYFLOWANIE wałków młyńskich uskutecznia; Przedsiębiorstwo budowy młynów i tartaków Warzecha, i Ska Sapiehy 37. 3942

LUKSUSOWY powóz na 2 kołach (Gik) natychmiast do sprzedania. Skład drzewa, Hausnera l. 1. 4581

APARATY gorzelniane, kocioł parowy, Hendze, płuczka, rezerwoary są do sprzedania w Błudnikach, stacja kolej. wa Halicz. Zgłoszenia do zarządu dóbr Tartaków, poczta w miejscu. 4602

WILLĘ o dwóch pomieszkaniach po 7 pokoi, na przedmieściu Lwowa 10 minut od tramwaju, obok parku miejskiego, z ogrodem, sadem, sprzedam za 80.000 złp., lub zamienię na gospodarstwo rolne na prowincji. Zgłoszenia listowne Reklama Prasowa, Lwów, Chorążczyzna 7, „Gospodarstwo“. 4545

OŻYWANE sztuczne zęby, platynę, precjoza, złoto, srebro, klejnoty, perły, kupuję, płacąc najwyższą wartość. Strauch, jubiler, Lwów, Legionów 29. 4608

WILLA cała wolna z komfortem, ogrodem, brama wjazdową Sadownicka 24, sprzeda Skomorowski Chorążczyzna 27. 4619

WILLA, 5 pokoji wolnych, ogród, plac pod budowę, sprzedam zaraz, wiadomość „Stella“ Administracja. 4622

ENERGICZNY agronom, kawaler, obecnie na posadzie dyrektora dóbr poszukuje posady od zaraz dyrektora, rządcy, ewentualnie ekonoma — wymagania skromne. Łaskawe oferty do Administracji Słowa dla „agronoma“. 4593

LOKOMOBILE, kotły parowe, motory, walce młyńskie, maszyny rolne, auta itp. kupuje, sprzedaje i przyjmuje w komis Biuro techniczno-handlowe „Ewoluta“, Ossolińskich 11. 4413

Prasy do dachówek, cement portlandzki wagonowo poleca 4434 **„PILOT“ Lwów, ul. Batorego 4.**

— MIESZKANIA. —

POSZUKUJĘ mieszkania z komfortem 5 pokoi, za odstępnem, zaraz lub od 1. października. Zgłoszenia Administracja pisma pod 338. 4580

DWA pokoje, kuchnia, komfort, elegancko umeblowane, śródmieście, natychmiast wynajmę bezdzietnym. Wiadomość „Irytas“ Administracja. 4621

POKÓJ umeblowany, z wiktem, dla dwóch kawalerów, Polaków zaraz jest do wynajęcia ul. św. Józefa 2 II. p., ganek na lewo. 4615

INTELIGENTNEMU Polakowi-katolikowi wynajmę na rok dwa pokoje z balkonem, kuchnią, komfortem. Wiadomość Krasińskiego 14, od 5—7. 4616

POTRZEBNE mieszkanie 3 — 4 pokoje z kuchnią. Adresować Słowo Polskie „Tera“. 4603

— POSADY POSZUKIWANE. —

PANNA obeznana z prowadzeniem książkowości gospodarczej i kasy, z dłuższą praktyką i dobremi poleceniami, zajęta we dworze w Poznańskiem, pragnie zmienić posadę na taką w Małopolsce od 15 września. Zgłoszenia pod „Dwór“ do Biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, Grodzka 13. 4564

STARSZA inteligentna osoba prosi o odpowiednie zajęcie gotuje dobrze, adres. Burglerowa, Przemyślany. 4601

— NAUKA I WYCHOWANIE. —

KURS wszelkich tańców rozpoczynam co pierwszego. Zapisy przyjmuję codziennie. Loeffler Friedrichów 5. 4563

KURS tańców rozpoczynam 3. wszystkie tańce wyuczam najdokładniej Nowicki Pańska 16, 4604

MANDOLINY, gitary kurs 6-tygodniowy za płynną grę z nut ręczy „Specjalista-pedagog“. Kupuje wszelkie instrumenty muzyczne. Zgłoszenia codziennie od 4—7 pop. Plac Bernardyński 12 II p. 4605

Nowy kurs stenografji od 8 sierpnia. Wpisy do 6-go „École Reforme“, Pańska 14.

Nauka pisania na maszynach Palcówki, dyktaty, wykład o częściach składowych. „École Reforme“, Pańska 14.

Rodowita Angielka rozpoczyna naukę języka angielskiego 15 sierpnia. Wpisy do 10 sierpnia. „Ecole Reforme“, Pańska 14. 4443

— WOLNE POSADY. —

NAUCZYCIELKA potrzebna od 1 września b. r. do 2 dzieci (2 i 3 klasa powszechna). Zgłoszenia z odpisem świadectw Stefania Szulc-Krzyżanowska Miłocin szkoła rolnicza koło Rzeszowa. 4610

INTELIGENTNA panna z dobrej rodziny umiejąca szyć, zostanie przyjętą do ekspedycji w zakładzie konfekcji damskiej Dąbrowskiej, Akademicka 3. 4565

INTELIGENTNA panna z dobrej rodziny umiejąca szyć, zostanie przyjętą do ekspedycji w zakładzie konfekcji damskiej Dąbrowskiej, Akademicka 3. 4565

HANDLOWCA-KOOPERATYSTĘ na kierownika spółdzielni rolniczo-handlowej poszukuje Okręgowe Towarzystwo Gospodarskie, Tarnopol Mickiewicza 31. 4562

POSZUKUJĘ samodzielnej administracji majątku ziemskiego, wykształcenie fachowe, wyższa szkoła rolnicza wieloletnia praktyka, Polak. Zgłoszenia Administr. Rolnika Lwów Chorążczyzny 29 DYREKTOR DOBR 1.314. 4550

SPÓLNIK chrześcijanin z kapitałem 25 miljonów poszukiwany do rozszerzenia większego sklepu korzennego. Świetny interes. „Ochrona Ziemi“ Legjonów 3. oficyny. GOSPODARSTWA od 10 do 20 morgów z budynkami, inwentarzem, zasiewami. Kamienice, wille z wolnemi mieszkaniami, ogrodem tanio sprzeda chrześcijaninowi „Ochrona Ziemi“ Legionów 3. oficyny. 4410

— MAŁŻEŃSTWA. —

KTÓRY z panów inteligentny, zdrowy, poważny tęskniący za ogniskiem domowym, nie szukający posagu (mający małe wymagania, bądź sam dobrze sytuowany) do lat 45 (wdowiec) poślubi pannę młodą, o zaletach zewnętrznych i duchowych, na stałej posadzie, sierotę nie posiadającą nikogo na świecie, pragnąca znaleźć szczęście w rodzinnem ognisku, do którego wniesie posag w formie nieskazitelnej przeszłości, dobrego serduszka i pogodnego usposobienia. Osobiste porozumienie konieczne. Poważne, nie restante zgłoszenia do Administracji: okaziciel jednomarkówki 397.499. 4594

MIMOZA i TUBEROZA cel matrymonialny, Reflektanci podadzą swe adresy nieanonimowe do Administracji Słowa pod „Excenryczne“. 4606

— ZGUBIONO, ZNALEZIONO. —

WE ŚRODĘ 18 bm. zostawiłem p rawdopodobnie w Bku Krajowym teczkę skórzaną z monogramem R. T. zawierającą same akta. Uczciwego znalazcę upraszam o odesłanie za wysokiem wynagrodzeniem pod adresem: Zarząd Dóbr Urzejowice, p. Przeworsk. 4611

— RÓŻNE DONIESIENIA. —

KAŻDY powinien natychmiast ubezpieczyć się od nieszczęśliwego wypadku (bez badania lekarskiego) w „Kompasie“, Kilińskiego 3. 4571

DO MŁOCARŃ najtańsza siła popędowa to ropne motory przewoźne „Perkun“ od 6 do 30 HP. Oferty, świadectwa, dogodne spłaty oraz pasy, cement, maszyny młyńskie 4546 poleca **„PILOT“ Lwów, Batorego 4.**

STAŁE CENY NIŻEJ PARYTETU ŚWIATOWEGO PRZY NAJWIĘKSZYM WYBORZE ofiaruje dla wszystkich branż

V. MIĘDZYNARODOWY JARMARK WIEDEŃSKI 2.-8. września 1923.

Informacji udziela Wiener Messe, Wien VII.,

Jak również honorowe przedstawicielstwo we Lwowie: Austrj. Konsulat, Brajerowska 14. „ Oskar Fabian, ulica Legjonów L. 5 „ Schenker & Co ul 3 Maja 5. „ Biuro podróży „Orbis“, Jagiellońska 20/22. 4503

Schody płyty oraz wszelkie **materjały budowlane** z kamieniołomów tarnopolskich i polańskich w stanie surowym i obrobione dostarcza w każdej ilości **po cenach konkurencyjnych** 4574 **Aleksander KRÓL Lwów, Pilichowska 10.**

Kupię większą parcelę na peryferjach miasta przy tramwaju.

Zgłoszenia z podaniem obszaru ceny pod „PARCELA“ do Poszechnego Biura ogłoszeń **Alojzego Jacobiego Lwów, Zimorowicza 14.** 4620

WODOCIĄGI KANALIZACJĘ, i wszelkie urządzenia sanitarne wykonuje na miejscu jakoteż na prowincji oraz przyjmuje wszelkie rekonstrukcje w zakres instalacji wchodzące. Firma **FR. DOMINIK i J. JAKIEM** we Lwowie Krótka 6. 4589

Firanki Kapy na łóżka Materje na meble Narzuty na otomany Chodniki poleca najtaniej **E. KICZALES i A. MARGULIES** Lwów, Sykstuska 18. 4338

Poszukujemy techników dobrych rysowników dobrze obeznanych z wszelkiemi pracami mierniczemi zachodzącemi przy budowie kolei żelaznych.

Zgłoszenia z dołączonym życiorysem i odpisami świadectw do 4591 **„TRI“** Towarzystwo Robót Inżynierskich T. A. **Oddział w Katowicach Katowice, ul. 3-go Maja nr. 18.**

Gaza szwajcarska pierwszorzędnej jakości, pasy, gurty, walce, kamienie kaspry transmisje ceny konkuryncyjne. **„PILOT“, Lwów Batorego 4.** 4071

Argentyna i emigracja ze szczególnem uwzględnieniem emigracji Polskiej. — Dzieło **Dr. Józefa Włodka,** konsula Rzeczypospolitej Polskiej. — Zawiera 50 mapek, tablic graficz. i rycin, str. 518 cena **20·—.** — Jedyna polska książka o Argentynie niezbędna dla emigrujących. —

Na Bezdrożach Tatrzańskich wycieczki, wrażenia, opisy, **Marjusza Zaruskiego,** str. 180, z wieloma rycinami. Cena **4·—.** Tego samego autora: **Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe** jego organizacja, dzieje i wyprawy ratunkowe, oraz wskazówki jak się wybierać i zachowywać w górach. Z rycin. Cena **1·50.** — — — **Bez tych Książek nie wyruszajcie w góry!** — — —

Hodowla kwiatów w pokoju. ROBERTA BETTENA. 4476 Str. 292, z wieloma rycinami Cena **5·—.** **Niezbędna Książka dla każdej pani domu.**

Mnożnik 10.000. dod. sortymentowy 20 proc. **Wydawnictwa M. ARCTA w Warszawie.** Żądać we wszystkich Księgarniach.

KONKURS.

na stanowiska nauczycieli szkół powszechnych w powiecie Brasławskim, ziemi Wileńskiej.

Od reflektantów wymagane są: 1) świadectwo szkolne conajmniej 6 kl. szkoły średniej, świadectwo odejścia. 2) metryka urodzenia, 3) świadectwo lekarskie, 4) życiorys, 5) świadectwo obywatelstwa polskiego i 6) świadectwo moralności.

Podania z oryginalnemi załącznikami przesłać należy da inspektora Szkolnego powiatu Brasławskiego. 4575

Uposażenie płatne według kategorji płac urzędników państwowych, zależnie od posiadanych kwalifikacji. Do powyższego uposażenia Sejmik Brasławski przyznał 23 pensję, oraz wyznaczył 10 (dziesięć) gratyfikacji w wysokości dwumiesięcznej pensji za umiejętną i wyróżniającą się pracę pedagogiczną. Posady do objęcia od 1-go sierpnia 1923 roku. **(—) Kazimierz Próchnik,** Inspektor szkolny na pow. Brasławski.

Poważna Instytucja Bankowa przyjmie REFERENTA PRAWNEGO katolika, obznajomionego, z hipoteką i mającego praktykę w sprawach niespornych.

Zgłoszenia pod **„REFERENT“** do Powszechnego Biura ogłoszeń **Alojzego Jacobiego, Lwów, Zimorowicza 14.** 4618

DZIAŁ TECHNICZNY
Towarzystwa Handlowo-Ajenturowego S. A.
(Dawniej Herman Meyer, Oddział we Lwowie, Pańska 11)
Dostarcza

z reprezentowanych przez się zakładów przemysłowych krajowych i zagranicznych:

z fabryki M. A. N. w Augsburgu i Norymbergji:

motorów „DIESEL",

z fabryk A.-Borsiga w Berlinie-Teglu i pod Bytomiem:

kotłów i maszyn parowych, lokomotyw, pomp, bagrów, kompresorów, chłodni, lodowni, urządzeń fabryk chemicznych, rafinerji, urządzeń do impregnacji drzewa, rur blach, den kotłowych, części do wagonów i lokomotyw, kół, osi do maszyn, odlewów itd.

z fabryki Schäffera & Budenberga w Magdeburgu:

aparatów mierniczych ciśnieniowych i armatury,

z fabryki C. Schencka w Darmstadcie:

wag wszelkiego rodzaju i transporterów,

z fabryki Bleiindustrie w Freibergu w Saksonji:

materjałów ołowianych, maszyn i aparatów chemicznych, pomp itp.

z fabryki Ercole Marelli w Medjolanie (Składy w Warszawie):

motorów elektrycznych, dynamomaszyn, transformatorów, pomp centryfugalnych, wentylatorów oraz wszelkich materjałów elektrotechnicznych (kabli),

z Modrzejowskich Zakładów Górniczo-Hutniczych, huty Milowice i Staszic:

żelaza, blachy, narzedzi rzemieślniczych, śrub, nitów, haków i wszelkich materjałów kolejkowych,

z Towarzystwa Zakładów Metalowych B. Hantke, huta Częstochowa:

śrób, nitów, podkładek, muter, łańcuchów, narzędzi gospodarskich i rzemieślniczych,

z Montan Vertriebs A. G. w Katowicach, huty Królewska & Laura i Zgoda (Składy we Lwowie):

wagonów kolejowych i kolejkowych, zbiorników, beczek, kotłów, konstrukcji żelaznych (wieże wiertnicze), żerdzi, rygów wiertn., rur, narzędzi, wyciągów (wielokrążków), odlewów, żelaza, blachy itd.

z fabryki „Grodziec" w Grodźcu:

cementu,

z fabryki Norblin B-cia Buch i T. Werner w Warszawie (Składy we Lwowie):

metali jak: miedź, mosiądz, wyrobów z tychże jak: blachy, drut, odlewy, rury itp. 4498

POLSKI BANK Handlowo-Przemysłowy
Ska Akcyjna w Krakowie.

Dnia 8 lipca 1923 r. odbyło się pierwsze Walne Zgromadzenie akcjonarjuszy Polskiego Banku Handlowo-Przemysłowego Ski Akcyjnej w Krakowie, ul. Wiślna l. 12.

Na Zgromadzeniu jawili się prawie wszyscy akcjonarjusze mieszkający w Polsce, oraz delegaci reszty akcjonarjuszy osiadłych w Ameryce, reprezentowani przez pełnomocnika p. A. Głodowskiego w liczbie 2575 głosów na ogólną sumę 4000.

Zebranym przewodniczył Prezes Rady Zawiadowczej p. Dr. Józef Gabryelski w obecności Komisarza Rządowego starszego Radcy Skarbowego p. M. Szablewskiego i Notarjusza p. Dr. St. Steina.

Po przyjęciu protokołu ostatniego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia do zatwierdzającej wiadomości, przedstawił zgromadzonym p. Dyr. Franciszek Klimczak sprawozdanie z czynności Dyrekcji, oraz wskazał wytyczne pod jakiemi zamierza Dyrekcja przystąpić do reorganizacji i sanacji stosunków Banku, przedewszystkiem przez podwyższenie kapitału zakładowego do **2.500.000.000 Mkp.** i przez przeprowadzenie gruntownej zmiany statutu.

Walne Zgromadzenie aprobowało sprawozdanie Dyrekcji, poczem imieniem Komitetu Rewizyjnego p. Andrzej Dziedziak przedstawił zebranym bilans i rachunek strat i zysków za pierwszy okres administracyjny, wraz z wnioskiem o udzielenie Dyrekcji absolutorjum.

Z cyfr bilansowych podnieść należy poważne aktywa Banku w nieruchomościach jak: kompleks gruntów wraz z wapiennikiem, w obszarze 56 morgów Ski **„CUNIÓW"** pod Lwowem, oraz obszar 33 morgowy przy torze kolejowym w Rakowicach pod Krakowem.

Oddziały Banku w Warszawie i we Lwowie rokują pomyślny rozwój. Przy Kapitale zakładowym 100,000.000 Mkp. osiągnięto zyski Brto w sumie Mkp. 276,951.006.58 a cyfra obrotowa bilansu wynosi Mkp. 2.295.106.363.86.

Z przedsiębiorstw i firm finansowanych przez Polski Bank Handlowo-Przemysłowy S. A. w Krakowie, są między innemi: Polski Przemysł Budowlany S. A. w Warszawie, oraz Zakłady Przemysłu Szklanego „INDUSTRIA" S. A. w Krakowie.

Walne Zgromadzenie zatwierdziło wniosek Komitetu Rewizyjnego o udzielenie Dyrekcji absolutorjum, podwyższyło kapitał zakładowy o **2,400.000.000 Mkp** i zatwierdziło proponowane zmiany statutu.

Następnie przeprowadzono wybory do Rady Zawiadowczej Banku i Komitetu Rewizyjnego.

Rada Zawiadowcza po przeprowadzeniu uzupełniających wyborów, przedstawia się w następującym składzie: Prezes p. Dr. Józef Gabryelski, adwokat w Krakowie, Wice-Prezesi Adolf Głodowski i Inż. Feliks Sobolewski w Krakowie. Członkowie p. Dr. Stanisław Rowiński Adwokat w Krakowie, p. Dr. Adam Łobaczewski, Prof. Uniw. Jagell. w Krakowie. W. Sikora, Prof. Gimn. Wice-Prezes Zarządu Głów. T. S. L. w Krakowie, Mieczysław Pietrzak w Warszawie, Inż. Jan Tomaka w Warszawie, St. Nowacki, przemysłowiec w Wielkopolsce, Jan Węcław, Szymon Stanko i Jan Kwiatkowski w Detroit Michigan, W. Szary, W. Tomaka i W. Kotara, rolnicy w Małopolsce.

Do Komitetu Rewizyjnego weszli: A. Dziedziak, Wł. Jasiński i A. Bar a jako zastępcy W. Haber i A. Paprota.

Rada Zawiadowcza zostawiła nadal kierownictwo Centrali p. Dyr. Franciszkowi Klimczakowi.

Dyr. Włodzimierzowi Srokowskiemu powierzono kierownictwo Oddziału Lwowskiego, a Kierownikiem Oddziału w Warszawie ustanowiono p. Dr. Marjana Sobolewskiego. 4017

Stanisław Grabski.

Naród a państwo.

Cena 8000 Mp.

--ROBOTY--

W ZAKRES DRUKARSTWA
--- WCHODZĄCE ---
PRZYJMUJE
--- DRUKARNIA ---
„SŁOWA POLSKIEGO"
UL. ZIMOROWICZA 11—15.

FABRYKA PAPY
W. ŻARLIŃSKI
W STANISŁAWOWIE (Małopolska)

poleca 4040

papę dachową pierwszorzędnej jakości, papę izolacyjną, asfalt, sztuczny asfalt preperowany, smołę pogazową (ter), specjalną masę do konserwowania dachów krytych papą, jak też gontami.

Wykonuje roboty izolacyjne, krycie dachów i t. p. fachowemi robotnikami po cenach konkurencyjnych.

Telefon 654.

SŁOJE szklane do konserwowania

poleca

Antoni Halski, Lwów, Sobieskiego 3. 4261

Redaktor odpowiedzialny: Tadeusz Fabiański. Z drukarni „Słowa Polskiego" pod zarządem W. A. Skrzyczyńskiego.